

MESTSKÉ NOVINY

AKTUALITY Z MESTSKÝCH ČASTÍ

DVOJTÝŽDENNÍK | APRÍL | 6 / 2019

OSLAVUJEME SPOLU S VAMI 2. NARODENINY

MESTSKÉ NOVINY v číslech (marec 2017-marec 2019)

- od marca 2017 do konca marca 2019 sme vydali: 36 vydaní + 4 mimoriadne vydania (župné a komunálne voľby)
- 40 vydaní = 1040 novinových strán, čo je cca 2880 normostrán rukopisov a 2100 fotografií
- v rokoch 2017-2018 vystúpilo so svojimi článkami na stránkach MN 24 poslancov
- poslanci napísali do MN 314 článkov
- V nasledujúcej statistike nepočítame fotografie, články o športe a o Vrutkách
- MN uverejnili vyše 200 článkov o mestských častiach a 80 článkov o investíciách
- MN uverejnili a pomáhali riešiť 131 podnetov občanov
- MN uverejnili 160 článkov o osobnostiach MT a spätých s Martinom a 34 článkov o kultúre
- MN uverejnili 120 názorov občanov v anketách
- MN uverejnili 34 článkov o deťoch a mládeži
- MN uverejnili 23 článkov o senioroch a občanoch so zdravotným postihom
- MN uverejnili 17 článkov o témach župy
- MN uverejnili články o 5 knihách o meste, poskytli priestor pre autorskú tvorbu (povešť, poviedka, humor, kreslený humor, fotohumor), uverejnili aj 12 detských ilustrácií k povesti o sv. Martinovi
- MN podporili finančne i propagáciu viaceré talenty (detský šach, dievčenský motocross, poviedka, detskí hokejisti) celkovou sumou 4000 eur
- MN vydali 3 x medickú sekciu venovanú zahraničným študentom na JLF

Obojsmerná komunikácia samospráva-občan v MESTSKÝCH NOVINÁCH podporuje aktivitu občanov

Chceme zobrazovať život Martina v celej šírke

MESTSKÉ NOVINY prešli od skromného začiatku za krátky čas dlhú cestu.

V koncepcii, rozsahu, polygrafickej kvalite – podľa informácií zo zdrojov Asociácie vydavateľov regionálnej a lokálnej tlače na Slovensku – pravdepodobne nemajú na Slovensku konkurenciu. Kvalitu prislúcha posúdiť predovšetkým občanom Martina. Tieto skromné noviny venované mestu – preto názov MESTSKÉ NOVINY – vychádzajú dva roky a to je dôvod na rozhovor s ich vydavateľom Mgr. Martinom Kalnickým.

Aký máte pocit po dvoch rokoch vydávania MESTSKÝCH NOVÍN?

Ste s nimi spokojný?

Ako predseda výboru najväčšej mestskej časti v Martine (Ladoveň-Jahodníky-Tomčany) som hľadal cesty, ako riešiť účelnú a obojsmernú komunikáciu medzi nami a občanmi. V tlačenej podobe preto, že sa dostanú do každej rodiny a môžu poslúžiť každému, bez technických prekážok. Spokojný som s tým, že od 1. čísla, ktoré vyšlo na 4 stranách len pre našu mestskú časť v marci 2017, sme sa stále rozvíjali. Samozrejme, som nesmierne pokojný, že som našiel vhodný spôsob – dôkazom je, že sme už vydali 40 vydaní a v nich bolo uverejnených 131 podnetov a okrem množstva iných aj 314 článkov spolu 24 z celkovo 31 poslancov zastupiteľstva. Pre názornosť, bolo to cca 2880 rukopisných strán článkov a 2100 fotografií. Som spokojný, že sme trafili klínce po hlavičke, aj keď stále sme otvorení novým nápadom a máme sa kam rozvíjať.

Ako vznikol nápad vydávať MESTSKÉ NOVINY?

Naše noviny neboli iniciatívou mesta; ale mojou. Som aj poslanec – a každý poslanec by, myslím, mal hľadať cesty, ako podporiť komunikáciu občan-mesto, a nie ju brzdiť. Nie som „čistokrtný“ novinár a snažím sa zachovať si tento nadhľad aj pri spolupráci s novinármi, ktorými som sa snažil obklopiť, a myslím si, že sa mi to až nad očakávanie podarilo. Zachovávam si pohľad ako občan, ako prijímateľ informácií. Skôr som sa snažil produktom pokryť spoločenskú objednávku.

Ako sa vyvíjali MESTSKÉ NOVINY?

Veľakrát sa stretávame s pohľadom občanov, že MESTSKÉ NOVINY sú novinami vedenia mesta a ja som len poverený viesť ich. To považujem za tú najväčšiu pochvalu, pretože to potvrdzuje, že nás nevnímajú ako vyhranené stranické noviny alebo noviny nejakej skupiny, ale ako objektívne noviny. V meste je toľko podnetov, že nemáme problém naplniť tých 64 resp. teraz 56 novinových strán mesačne. Okrem základu – informácií o mestských častiach na 14 stranách a informácií mesta – sme časom pridali aj o informácie z VÚC a šport, pretože Martin je športové mesto a náš športový fanúšik je veľmi náročný, ale súčasne znalý. Zaradili sme aj sekciu o susedných a s Martinom do istej miery „prepojených“ Vrútkach. Podarilo sa nám už ľudí naučiť naše noviny čítať a využívať.

Aké máte ohlasy (od občanov, podnikateľov, poslancov)?

Zo strany občanov veľmi pozitívne, je veľký záujem hovoriť o problémoch. Chcem preto občanom aj poďakovať, pretože sú konštruktívni a chcú konať – táto aktivita je na našich novinách to najcenejšie. Reakcia občanov je až nad moje očakávania. Samozrejme, snažil som sa a snažím sa osloviť všetkých poslancov. Ktorí mali záujem a využili túto možnosť, tým sme sa snažili vyjsť v ústrety, ak nám to priestor a čas dovoľovali. Snažíme sa zachovávať nekonfrontačný, konštruktívny tón. No a získať si dôveru obchodných partnerov, aby využili naše služby a pomohli tým aj nám pri vydávaní novín, je veľmi ťažké. Je to proces, na ktorom treba pracovať dlhodobo a permanentne. Snažíme sa mať dvere otvorené. Veľmi dôležitým partnerom je aj mesto, pretože vlastne pomáhame plniť jeho úlohy informovať občanov. Snažíme sa byť aj voči mestu korektní. Verím, že sa nám podarí tieto vzťahy aj udržať.

Čo je pri vydávaní MN najväčšia radosť a čo najväčšia starosť?

Najväčšia radosť je, keď sa nám podarí prostredníctvom novín vyriešiť problém občanov. Vtedy si poviem: má to význam a robíme to dobre. Náročné je udržať si pri ťažších témach neutrálnosť a nadhľad. Najväčšia starosť – čeliť problémom s vydávaním – pokryť náklady na tento veľmi náročný produkt. Sú možnosti, ako náklady znížiť – no ak by to malo byť na úkor kvality novín a ich komplexnosti, nechceme ísť touto cestou. Konceptia MN nie je taká z nášho rozmaru, ale preto, že zobrazuje celú šírku úloh mesta voči občanom – mesto zodpovedá aj za životné prostredie, kultúru, podmienky pre deti a mladých i pre seniorov, má úlohy aj v oblasti športu, sprístupňovania histórie, rozvoja... Najlacnejšie riešenie nebýva často tým najlepším. Mnohokrát sa mi už v živote i v práci potvrdilo, že ak chceme byť úspešní, nemôžeme robiť veci za každú cenu lacno, hoci nekvalitne.

Koľko doteraz stálo vydávanie novín a koľko zarobili? Koľko prispelo mesto?

Rozpočet novín je pri dvojtýždenníku cca 120-130 tisíc eur za rok. Ako každá spoločnosť, aj táto musí byť schopná financovať sa. Zisk sme spätne investovali do rozvoja novín alebo do sponzorských aktivít. Zisk nie je len vo finančnej rovine. Radnica nefinancuje noviny, platí len za svoju inzerciu - oznamy a usmernenia občanom. V prepočte mesto prispelo na vydávanie MN menej než 7 centami na 1 domácnosť.

Dlhodobejšie sa opakujú ponosy na nedostatky v distribúcii MN – ako to chcete riešiť?

Vieme, že v distribúcii miestami pokrívame. Rátal som s 90-95-percentnou úspešnosťou pri doručovaní a stále sa zvyšuje. Ale vyskytujú sa nedostatky a zaoberáme sa nimi – a sme vďační za každú informáciu od občanov, kde noviny nedostávajú.

Aké sú ďalšie plány rozvoja MN?

Pripravujeme informačný portál, ktorý bude denne prinášať novinky z mesta. Chceme zachovať dvojtýždennú periodicitu a bezplatné dodávanie MN občanom. Rokujeme s partnermi, premýšľam, ako zohľadniť fakt súmestia Martin-Vrútky. Máme aj pár ďalších prekvapení. Podporíme ďalšie talenty, ktoré sa inak ťažko dostávajú k zdrojom. Nevyhneme sa pritom konkurencii – ale ja vnímam konkurenciu ako normálny jav. Myslím, že mesto by to malo podporovať; nie centralizovať informácie. Je prínosom pre občana, že si má možnosť vybrať zo zdrojov informácií a pohľadov na ne. A občan by mal dostávať informácie od mesta bezplatne.

Pripravil: Michal Beňadik

Anketa osobností na tému: Dva roky MESTSKÝCH NOVÍN

Dva roky v živote médiá nie je veľa. No keďže tlačené médiá v posledných desaťročiach na celom Slovensku prevažne zanikajú, niežby vznikali, aj dva roky sú dobrý dôvod na zamyslenie. Oslovili sme preto významné osobnosti v Martine s otázkou:

Ako hodnotíte projekt MESTSKÝCH NOVÍN, čo sa vám na nich páči, príp. ako by mohli lepšie plniť svoje poslanie v meste?

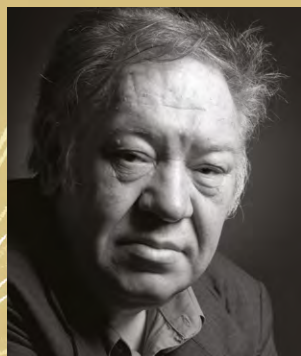
Prof. MUDr. Katarína Adamicová, PhD., VŠ pedagóg, dlhoročná poslankyňa mesta a VÚC, nositeľka Ceny dobrovoľníka a Ceny mesta Martin:

Dvojirocie našich Mestských novín je vhodná príležitosť zamyslieť sa nad prínosom takejto tlačoviny pre občanov mesta. Pôvodnou myšlienkou pre jej vznik, ako si pamätám, bola snaha priblížiť prácu poslancov pre najväčšiu mestskú

časť Ladoveň, Jahodníky, Tomčany a Odtoky. Už prvé čísla novín Martinčanov zaujali, a preto sa dalo v krátkej dobe očakávať rozšírenie obsahu na všetky mestské časti. Noviny krok za krokom zlepšovali obsah aj formu, aby dospeli až k dnešnému formátu 32-stránkového dvojtýždenníka. Od počiatku ich čitatelia s radosťou berú do rúk, lebo aj kultúra písomného prejavu je na vysokej úrovni. Mňa osobne upútava pestrosť žánrov. Rozhovory s osobnosťami, informácie z mestského zastupiteľstva, život a problémy mestských častí, súťaž, strany pre kultúru a šport a tiež veľa fotografií, ktoré tieto články vhodne dopĺňajú. Musím však poznamenať, že vždy prvé si prečítam stĺpčeky o historických osobnostiach, o ktorých si myslím, že plnia veľmi dôležitú informačnú funkciu najmä pre strednú a mladú generáciu. Ako pozitívnu vidím aj snahu tvorcov vyhnúť sa jednostranným politickým vyjadreniam a jednostranným pohľadom na riešenie situácií, aj keď je to niekedy veľmi ťažké a nie vždy možné... K tvorbe týchto novín sa nevyjadrujem iba ako čitateľka. Keďže som bola po Nežnej revolúcii 10 rokov aj šéfredaktorkou novín Naša nemocnica, poznám viaceré úskalia a ťažkosti vydávania takéhoto periodika. Snaha redakčnej rady o čo najlepší obsah sa niekedy môže stretávať s neochotou oslovených občanov poskytovať informácie, alebo naopak, so strážením nezávislej cesty a nutnosťou odmietat „hoaxy“ a príspevky, ktoré zbytočne rozoštvávajú rôzne názorové skupiny čitateľov. Tento výber patrí do kompetencie osobnostne zrelej a morálne koncizných redaktorov. Na záver teda možno konštatovať, že vydávanie Mestských novín vhodne dopĺňa informatívnu funkciu nášho staršieho regionálneho týždenníka. Mestské noviny na svojich stránkach dávajú priestor na podrobnejšie spracovanie konkrétnych otázok a pre ďalšie témy ktoré zaujímajú ľudí nášho mesta. Do

d ďalších rokov želim periodiku veľa vnímavých čitateľov, redaktorom kreativitu, vytrvalosť a čo možno najväčšiu objektivitu a nadhľad pri spracovávaní zaujímavého textového a fotografického materiálu.

PhDr. Tomáš WINKLER, PhD., dlhoročný pracovník MS a SNK, novinár, spisovateľ a publicista: Mestské noviny sú zaujímavé, prinášajú nové témy o Martine, o meste, ktoré má svoje miesto na

mape Slovenska, presahujú región nielen územne, ale aj časovo. Sú to noviny pre náročnejšieho čitateľa, ktorý si drobné perličky či aktuálny prečíta v inom periodiku, prípadne si ich vyhľadá v elektronických médiách (aj lokálnych). Plnia si teda svoju úlohu mestských novín aj z hľadiska osobitného postavenia Martina ako národnokultúrneho centra, i keď, zdá sa, v tomto bode mesto samo trochu pokrivkáva. Viac priestoru by bolo potrebné venovať celonárodným kultúrnym ustanovizniám sídlacim v Martine i vlastnej histórii, pravda, nie tej z 19. storočia, ale z obdobia komunistickej totality, ktorej krutosti, nespravodlivosť a negramotnosť sme si užili vrchovate. Jej predstavitelia zmizli do nenávratna, urobili to ekologicky -- nezostal po nich ani smrad. Túto dobu by sme si mali pripomínať nie kladením vencov obetiam, ale lepším poznaním týchto "zlatých časov".

Doc. PaedDr. Miloš Kovačka, PhD., býv. riaditeľ Národného bibliografického ústavu SNK, bibliograf, historik knižnej kultúry, nositeľ Ceny primátora Martina:

Projekt Mestských novín som privítal, ocenil, vidím ho ako perspektívny. Dokonca som zrod tohto periodika očakával, pretože práve taký typ novín, akými sú Mestské noviny, Martinu chýbal. Myslim si, že sú to noviny

premyslené, zamerané na kultúrneho adresáta, obyvateľa i milovníka mesta, vnímavé voči štruktúre vyhľadávaného či pravdepodobného čitateľa. Písané sú výborným jazykom, pozorne sú redigované. Sú to noviny, ktoré zodpovedajú martinškému čitateľskému publiku a pomáhajú pri jeho kultivovaní. Hľadia vpred, na blízku i dlhodobejšiu budúcnosť, programy a projekty, a hľadia i dozadu, na dôležité udalosti i osobnosti nášho mesta. Majú na mysli „martinské kontinuum“, a to považujem za veľmi dobré. Bude skvelé, ak Mestské noviny budú vyhľadávať „starých Martinčanov“ a písať o nich, najmä o tých, ktorí sa vyznamenali vo svete ako politici, vedci alebo umelci. A „starí Martinčania“, ktorí žijú na Slovensku i vo svete, by mohli Martinu práve v Mestských novinách spätne poslúžiť svojou pamäťou na zdanlivo už zabudnuté osobnosti či udalosti, zvlášť na vypäté alebo prelomové, hraničné časy. Poslúžia na to nielen osvedčené biobibliografické profily, ale aj svieže rozhovory so životnou iskrou. Bude dobré a veľmi prospešné, ak si Mestské noviny budú popri kľúčových udalostiach v živote Martina všimáť i vrcholové slovenské inštitúcie, ktoré v Martine pôsobia, ak dokážu vystúpiť nielen na ich obranu, ak by to bolo žiaduce, ale i kriticky v takom prípade, ak tieto inštitúcie zlyhávajú, upadajú a v konečnom dôsledku poškodzujú meno mesta Martin.

Mestské noviny by mali svojim čitateľom prinášať najmä radosť a nádej. Popri žiaducej kritickosti, by mali byť aj optimistické. Písaním o dobrých a príkladných veciach a témach by mali Martinčanov povzbudzovať k milovaniu svojho mesta.

Mgr. Štefan Haviar, zást. šéfredaktora Slovenských pohľadov v Martine: Priznám sa, že prvé číslo martinšských

Mestských novín spred dvoch rokov ma prekvapilo. Začítal som sa do jednotlivých príspevkov a spozornel... Články v nich neboli tradičným táraním v reklamnom „plátku“, ale kultivovaným spôsobom a s vysokou mierou novinárskej profesionality sa prihovarali čitateľovi. Časom sa moje zistenie nielen potvrdilo, ale aj kvalitatívne prehľbovalo. Obrusovala sa koncepcia novín, pribúdali kvalitne písané články, v ktorých sa objavovali najmä názory a želania občanov mesta v kombinácii s prácou poslancov mestského zastupiteľstva, objavovali sa noví autori, zväčša renomovaní žurnalisti, na čele so skúseným novinárom a publicistom Michalom Beňadikom, zväčšoval sa rozsah i kvalita tlače. Mňa osobne najviac teší bohatá informovanosť občanov pri riešení niektorých mestských projektov, resp. investícií. Rovnako je obdivuhodné, že do náročnej práce vydávania novín pre mesto sa pustil úspešný podnikateľ a poslanec mestského zastupiteľstva Martin Kalnický, ktorý má, pokiaľ som dobre informovaný, blízky vzťah nielen k novinárčine, resp. športu, ale aj ku kultúre a umeniu. Mestské noviny sa skrátka usilovnosťou ich tvorcov a novinárskou profesionalitou vyformovali do jedinečného periodika, ktoré dnes patrí k absolútnej špičke na Slovensku. Totiž, Mestské noviny, okrem vnútornej kvality, dokázali, podľa mňa, jednu zásadnú vec: vyplnili informačné vákuum medzi vedením mesta a občanmi, ktoré predtým v Martine trvalo. A navyše, počas môjho štúdia žurnalistiky na Karlovej univerzite v Prahe nás ctihodní novinárski profesori-bardi pri tvorbe novín nabádali k dvom veciam: k vecnej a žánrovej presnosti a k maximálnej miere profesijnej objektívnosti podľa zaužívaného vzoru anglickej BBC. Obidve tieto základné kritériá Mestské noviny v Martine spĺňajú bezo zvyšku. Na tejto úrovni ich považujem za vydarený, priam unikátny žurnalistický projekt. Dúfam, že to na záver nevyznie pateticky, keď občanom-čitateľom odkážem: Martinčania, môžete byť právom hrdí na svoje Mestské noviny!

PhDr. Miloš Nemeček, dlhoročný novinár, manažér a vydavateľ, čestný predseda Združenia vydavateľov, ktorého súčasťou bola aj Asociácia vydavateľov regionálnej tlače so sídlom v Martine:

Mestské noviny v Martine vidím z pohľadu novinára a vydavateľa, ktorý v tlači pôsobí už práve pol storočia. Keď sme pre takmer 30 rokmi zakladali Združenie

vydavateľov, snažili sme sa pomôcť k vytváranie demokratického a priaznivého prostredia nielen pre „veľké“ celoštátne noviny, ale aj tie na regionálnej a miestnej úrovni. Sú nenahraditeľné svojou bezprostrednou blízkosťou k občanovi – a to je najväčšou devízou Mestských novín v Martine. Preto ma tieto noviny zaujali na ich webe.

Veľmi oceňujem predovšetkým to, ako pravidelne a systematicky v nich dostávajú priestor jednotlivé časti mesta a tiež susedné Vrútky, ktoré vlastne tvoria s Martinom veľmi blízku dvojicu s úctyhodným počtom obyvateľov. Dôležité je, že pozornosť novín patrí tak zásadným a významným otázkam ako aj zdanlivo malým veciam, ktoré však často veľmi citelne zasahujú do bežného života ľudí. A tak môžeme čítať nielen o investícií desaťročia, novej univerzitnej nemocnici, ale aj mnohých drobných radoostiach a starostiach obyvateľov.

Slovo dostávajú veľmi často, čo nebýva pri lokálnych novinách vždy zvykom – a tento stály priestor pre hlas občanov je mimoriadne dôležitý. Možnosť vyjadrovať sa dostáva pomerne široká paleta poslancov s rôznymi názormi a postojmi, čo tiež treba kvitovať. Mestské noviny sú teda skutočne mestské, aj keď nepatria priamo

mestu a jeho samospráve. Treba podčiarknuť, že toto je najčastejší model vo vyspelých krajinách, ktorý je považovaný za najvhodnejší a nezávislý. Noviny vydáva samostatný podnikateľský subjekt – svojím obsahom sú však čo najbližšie k mestu, jeho samospráve a celej komunite.

Pozoruhodné je tiež prepojenie súčasnosti a histórie. Martin má jedinečné miesto v dejinách Slovenska a je chvályhodné, že noviny pripomínajú významné momenty a osobnosti minulosti najmä ako poučenie pre dnešok. Mestským novinám a ich tvorcami treba zaželať veľa energie pri ich ďalšom vydávaní.

Michal Lašut – predseda RO Slovenského syndikátu novinárov Žilina, občan Košút:

Myšlienka založiť mestské noviny bola pre mňa príjemným spštením, ako sa môžu občania aj v tomto digitálnom svete dozvedieť viac o aktivitách v našom meste. Myslím si, že v dnešnej dobe majú ešte väčší význam ako kedysi, lebo sú v nich zachytené potrebné informácie, ktoré si hlavne starší

spoluobčania nevedia vyhľadávať v elektronickej forme. Noviny majú kvalitný a prehľadný obsah, ktorý je vyvážený príjemnou grafikou a myslím, že sa stali už neoddeliteľnou súčasťou, zdrojom informácií v našich schránkach.

Páči sa mi hlavne rubrika historické osobnosti, ktorá prezentuje naše slovenské osobnosti a dáva čitateľovi aj edukatívny rozmer. Prajem celému tímu Mestských novín k 2. výročiu veľa šťastia pri výbere aktuálnych príspevkov a čitateľom viac času, aby si mohli vychutnať každý riadok až do konca.

Milan Šišmiš, genealóg, Slovenská národná knižnica:

Každá snaha o zlepšenie života tu či kdekoľvek inde vo svete je dobrá. My teraz žijeme tu a je dobre, že sú tu vzácní ľudia, ktorým záleží na tomto prostredí. Vážim si ich, prácu redakcie i všetkých, ktorí stoja za vydávaním Mestských novín. Prajem im všetkým dobré zdravie a radosť z tvorivej práce. A tiež ich čitateľom. Zo srdca Milan Šišmiš

Doc. Ing. Bohdan Hroboň, PhD. M.A., riaditeľ Centra kresťanského vzdelávania v Martine:

Projekt Mestských novín vnímam ako potrebný a dôležitý. Myslím, že sa im darí udržiavať pomerne vysoký štandard objektívnosti. V budúcnosti by som privítal, keby v nich okrem vedenia mesta a poslancov dostávali väčší priestor názory a pripomienky bežných občanov. Aktuálne

a korektné informácie o našom meste nepochybne prispievajú k zvýšeniu kvality života v ňom, a preto prajem Mestským novinám do ďalších rokov veľa zdraru.

Autor: Michal Beňadik, foto: archív

Peter Magvaši: „MESTSKÉ NOVINY sa vyvíjajú stále k lepšiemu“

Štefan Balošák (riaditeľ SŠZMM): „*MESTSKÉ NOVINY* prinášajú občanom informácie z každej mestskej časti, ktoré by si pri dnešnej rýchlej dobe mnohokrát ani nevšimli. Tým u nás nielen zvyšujú záujem o veci verejné, ale svojím spôsobom budujú istý „martinpatriotizmus“ v nás, Martinčanoch. Osobne sa mi páči, že zviditeľňujú dianie v našom meste. Takéto sumarizované informácie z každej mestskej časti na jednom mieste nikde inde nenájdete. Tak nech sa vám dari aj naďalej prinášať správy z udalostí v meste medzi nás, Martinčanov.“

Peter Magvaši (bývalý politik a dvojnásobný minister): „*Ked' som po prvý raz dostal do rúk výťažok MESTSKÝCH NOVÍN*, myslel som si, že je to podobný „inzerčný plátok“ ako tie, ktoré mi už chodili do schránky. Našťastie, vy ste iní. Ste skutočné noviny. Prinášate nielen informácie vo výzbe na aktuálne veci, ktoré sa udejú na úrovni zastupiteľstva, ale venujete sa aj jednotlivým mestským častiam. Oceňujem, že nezabúdate ani na históriu, pretože budovať lásku k tomuto mestu a regiónu sa nedá tým, že vymažeme minulosť. Páči sa mi tiež, ako informujete o športe, že to nie je iba o spravodajstve, ale čitateľ sa niečo dozvie aj zo zákulisia. Som spokojný s koncepciou, akurát by ste mohli viac informovať o bežných veciach, nielen o opravách ciest a chodníkov... *MESTSKÉ NOVINY* sa vyvíjajú stále k lepšiemu, čo, samozrejme, vítam. Želám vám veľa úspechov v ďalšej činnosti.“

Ján Šamaj (riaditeľ ZŠ s MŠ Podhájska 10A): „*MESTSKÉ NOVINY* čítam pravidelne, páčia sa mi. Myslím si, že sú prínosom pre občanov v celej spravodajskej i magazinovej agende. Najviac ma zaujímajú informácie z mestských častí (najmä Podháj-Stráne) ohľadom plánovania do budúcnosti, aké investičné akcie sa pripravujú, ako aj to, aké plány majú poslanci jednotlivých mestských častí. Samozrejme, rád by som vedel, ako to bude s Martinským hol'ami a cestou do tohto horského strediska. Či sa niečo zmení a ako sa s tým vysporiada súčasné zastupiteľstvo, lebo to je tiež dosť závažná vec. Do ďalších rokov vám želim zdravie, šťastie a veľa spokojných čitateľov, aby ste fungovali ešte lepšie ako doteraz.“

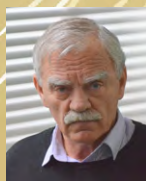

Dušan Laššák (predseda správnej rady HK Martin): „*MESTSKÉ NOVINY* sa mi páčia svojím obsahom,

usporiadaním článkov, dizajnom. Čitateľov informujete o tom, čo sa v meste a v jednotlivých mestských častiach deje, aktivity celomestského charakteru. Prinášate to, aké má mesto zámery, ako riešia problémy poslanci, uverejňujete rozhovory s vedením mesta, na svoje si prídu aj tí, ktorí radi čítajú o športe či kultúre. Mojimi najobľúbenejšími rubrikami vo vašich novinách sú šport, história a medailóny osobností, ktorí sa tu narodili, žili, pôsobili. Nie je vám čo vytknúť. Som príjemne prekvapený, že ste sa takto vyprofilovali. Máte vysoký štandard. Budem rád, ak si udržíte súčasnú kvalitu a predovšetkým objektivnosť.“

Ivan Bučko (podpredseda správnej rady MŠK Fomat Martin): „*MESTSKÉ NOVINY* za tie dva roky, čo vychádzajú, potvrdili svoje opodstatnenie. Kvitujem to, že prinášate informácie z prvej ruky – o investičných akciách, mestských projektoch, kultúrnych a športových podujatiach, ktoré by sa ináč k občanom nedostali. Do budúcnosti by možno stálo za úvahy popremýšľať, či to koncepcie trochu neupraviť tak, aby to u nikoho nevyvolávalo dojem, že sa tam prezentujú stále tí istí mestskí poslanci. Dávať priestor nielen poslancom a zainteresovaným na nejakom projekte, ale aj občanom, ktorí by svojimi názormi a príspevkami (nie iba formou ankiet ako doposiaľ) sa spohupodielali na tvorbe novin. Verím, že budete naďalej napredovať a že noviny sa budú dostávať naozaj ku každému.“

Ladislav Bíro st. (prezident MHÁK Martin): „*Pravdupovediac, MESTSKÉ NOVINY* sú veľmi potrebné. Je dôležité, aby ľudia, ktorí žijú v meste a najbližšom okolí, mali čerstvé informácie o živote v Martine. Myslím si, že sa snažíte byť aktuálni. Ako športovca ma teší, že dávate priestor aj športu. Futbal a hokej majú najväčšiu popularitu, ale veľa fanúšikov ma aj hádzaná. Ak sa o nej bude viac písať, možno, že o tento šport bude ešte väčší záujem. Do ďalšieho obdobia vám želim veľa trpezlivosti, nedajte sa ničím znechutiť, ani keby ste narazili na niečo negatívne. Robíte to dobre, to je podstatné. Vďaka! Prajem vám hlavne veľa zdravia a inšpirácie do ďalšej tvorivej práce.“

Dušan Machník (predseda kolkárskeho klubu Lokomotiva Vrútky): „*MESTSKÉ NOVINY* čítam rád. Väčšinou ich prečítam celé. Samozrejme, okrem športu ma zaujímajú aj problémy a riešenia jednotlivých mestských častí,

nielen Priekopy, kde mám trvalé bydlisko. Taktiež vyhladávam rubriku Historické osobnosti. Vďaka nej som sa dozvedel veľa informácií o ľuďoch, ktorých som niektorých poznal len podľa mena. Želám vám, aby ste stále fungovali a udržali si apolitickosť, ako aj bezproblémové doručovanie do bytových a domových schránok.“

Dušan Kucharik (predseda PVK Vrútky): „*Projekt MESTSKÉ NOVINY* je pozitívom pre obyvateľov mesta, nakoľko prezentujú informácie, ktoré sa inak nemajú ako dozvedieť. Páči sa mi vaša ambícia navštevovať akcie (ktoré sa v okolí konajú), odkiaľ prinášate rozhovory, postrehy od priamych aktérov podujatí. Aj napriek tomu, že vychádzate v Martine, venujete sa tiež Vrútkam, čo oceňujem. Som rád, že píšete aj o pólistoch. Vaše noviny čítam pravidelne, sú dobrým zdrojom informácií, vyhovuje mi nastavená koncepcia i formát. Želám vám, aby ste sa ešte viac rozširovali a aby sa vám darilo minimálne tak ako doteraz.“

Jozef Hut'ka (bývalý futbalista): „*Je to dobrá vec, vydávať takéto noviny, resp. časopis, v ktorom sa ľudia dozvedia veľa užitočných informácií. Som veľmi rád, že aj šport má tam svoje miesto a že si spomínate aj na osobnosti, ktoré písali históriu. MESTSKÉ NOVINY* majú svoj význam, sú na kvalitnej úrovni, som s nimi spokojný. Verím, že budete pokračovať v činnosti a v rámci možnosti sa ešte viac skvalitňovať. Možno by ste mohli vychádzať aj ako týždenník, ale neviem, či by to ekonomicky bolo únosné. Hlavne, aby nám turčianski športovci robili radosť a vy mohli o nich pekne písať...“

Zoltán Ferencz (bývalý futbalista): „*MESTSKÉ NOVINY* považujem za kvalitné médium. Ľudia si ich radi prečítajú a zároveň sa dozvedia, čo je nové v meste. Myslím si, že občanom robíte dobrú službu. Som rád, že vychádza toto periodikum, ktoré informuje o živote v Martine, či z verejného života, ale aj zo športu, histórie, kultúry a pod. Čítajú vás rôzne vekové kategórie, hlavne stredná a staršia generácia. Koncepcia sa mi páči, nemám pripomienky ani k rozsahu či periodicite. Ostatné schránkové noviny, kde prevažuje inzercia, sa nedajú s vašimi novinami vôbec porovnať. Vy ste kvalitatívne úplne niekde inde. *MESTSKÉ NOVINY* čítam od A po Z. Držím vám palce, nech sa vám dari. Želám vám, aby ste písali tak ako doteraz.“

Autor: Ľubomír Chochula, foto: P'ch, chir

HISTORICKÉ OSOBNOSTI

Ján Kadavý

Učiteľ, hudobný skladateľ, zbormajster, vydavateľ a osvetový pracovník (* 8. 4. 1810 Jestřebí, okr. Semily - † 11. 8. 1883 Martín). Pôsobil ako učiteľ r. 1839–47 na slovenskej ev. škole v Pešti (u J. Kollára), v L. Mikuláši, v Nem. (dnes Partizánskej) Ľupči a 1871–75 na slov. gymnáziu v Martine. Autor vlastenských básní, najmä detských veršov a kratších próz. Ako hlásateľ česko-slovenskej vzájomnosti vydal knihu *Vzájemnost ve příkladech ...* (1843). Angažoval sa za štúrovskú slovenčinu, kvôli ktorej sa rozišiel s Kollárom. V roku 1843 bol účastníkom porady o uzákonení spisovnej slovenčiny v Hlbokom a zostavil prvú slovenskú čítanku. Bol zberateľom slovenských ľudových piesní, hudobným teoretikom, autorom príručky o hudbe pre mládež *Malý spevák*. Redaktor 1. dielu notovanej unikátnej zbierky *Slovenské spevy*. Ako zbormajster Slovenského spevokolu (10 rokov) rozširoval jeho repertoár svojimi skladbami i úpravami a zaslúžil sa o jeho všestranný rozvoj. Na vlastné náklady vydal *Marínu A. Sládkoviča* (1846), pripravil na vydanie 3. ročník almanachu *Nitra* (1846) a spolupracoval s J. M. Hurbanom na redigovaní *Slovenských pohľadov*. Vypracoval *Návrh na zriadenie národnej školy pri ev. cirkvi Nemeckej Ľupčanskej* (1861), v ktorej navrhol zreformovať školstvo podľa aktuálnych potrieb. R. 1870 vydal v Budíne *Slovenský šlabikár* a *Čítanku pre prvú triedu národných škôl*, ako aj *Návodniú knihu k Slovenskému šlabikáru* a prvej *Čítanke metodickú príručku spevu Malý spevák*. Tieto práce predstavujú jeden z vrcholov slovenskej pedagogickej spisby 19. stor. Člen *Tatrína* (1844) a výboru *Maticy slovenskej* (1870), člen korešpondent *Ríšskeho geologického ústavu vo Viedni* (1859). Pochovaný je na Národnom cintoríne. V Martine je podľa neho pomenovaná ulica v Jahodníkoch. **Zdroj: beliana.sav.sk, foto: SNG**

Marek Belák: Žiadna nováčikovská daň

V športe sa často stáva, že nový účastník najvyššej súťaže dostáva v prvých kolách debakel. Ako nový poslanec som počítal, že kým sa dostanem do komunálneho politického kolotoča, tak to občas schytám.

Teší ma, že som doteraz na svoju prácu zaznamenal len dve kritiky od voličov. Jedna sa týkala platov. Vyšlo najavo, že poslanec dostáva necelých 200 eur mesačne a bolo po závisť. Negatívnu skúsenosť som mal aj s jednou pani, ktorá sa ma pýtala, ako môže voliť v prezidentských voľbách, keďže je na vozíčku a do miestnosti sa po schodoch nedostane. Odpovedal som, že má možnosť požiadať, aby jej priniesli domov prenosnú volebnú urnu. Veľmi sa na mňa oborila, že či si myslím, že už patrí do hrobu...

O to viac ma teší, že od začiatku sa na mňa obracajú občania s rôznymi nápadmi a požiadavkami. Predovšetkým od nás z Ľadovne a Jahodníkov. Najviac otázok je ku chodníkom a parkovaniu. Za zmrzlinou Adria je priestor, kde by mohli byť zopár parkovacích miest. Odhŕňáče snehu rozorali trávniky a narobili blato. Na Ul. I. Textorisovej sú platené parkoviská rozbité a autá stoja v kalužiach vody. A tie nešťastné výtlky na cestách a rozbité chodníky.

V posledných týždňoch sme boli s pracovníkom komunálneho odboru pozrieť, ktoré chodníky treba začať čo najskôr. Budem rád, ak sa opraví úsek od Jahodnickeho cintorína po Ulicu

J. Petrikovicha. Chodia tam aj dôchodcovia z neďalekého domova na prechádzky. Ak by sa začala rekonštrukcia ciest Nade Hejnej a Stavbárska (hlavne ťah cez Ľadoveň), potešilo by to nielen vodičov, ale aj mňa ako poslancu, ktorý to mal vo volebnom programe. Dal som si aj novú úlohu. Kus lesa za garážami v Jahodníkoch hore ku Lettrichovmu gymnáziu. Žiaľ, je plný smetí a nechutného odpadu. Je to strmý terén. Stromy, rastlinky, malé živočích, hmyz. Po vyčistení by v ňom mohol byť malý botanický labyrint. Pár chodníčkov, jednoduché tabuľky a žiaci zo základnej školy a gymnázia by sa tu mohli cez hodiny biológie učiť rozoznávať borovicu od smreka, jaseň od jarabiny. Mesto už postupne dáva dokopy svoje investičné priority. Ak sledujete prenosy zo zastupiteľstva, asi vám neuniklo, že vystupujem, keď si myslím, že veci sa dajú robiť lepšie. Napríklad som navrhol, aby sa pri informácii o rozdeľovaných dotáciách uvádzalo aj to, aké boli celkové požiadavky a koľkí žiadatelia neboli uspokojení. A na marcovej schôdzi som nezabudol na verejné poďakovanie učiteľom, veď sa konala presne 28. marca. **www.belak.sk**

M. Belák v sprievode pracovníka mestského úradu pri jarnej obhliadke chodníkov kvôli opravám

Michal L., Martin:

OTÁZKA

V akom stave je príprava rekonštrukcie bytovky mesta na rohu Ul. V. Paulinyho-Tótha a Hviezdoslavovej? Niekoľko rokov je po odst'ahovaní AMAVET-u ai. nájomníkov prázdna a, zdá sa, že chátra.

ODPOVEDÁ: ZUZANA KALMANOVÁ, HOVORKYŇA MESTA MARTIN

V súčasnosti je objekt, v ktorom sídlil Amavet, prázdny s odpojenými inžinierskymi sieťami. Mesto Martin momentálne pracuje na projekte rekonštrukcie, ktorá by sa mala realizovať v najbližšom možnom čase. Po rekonštrukcii bude možné ďalej diskutovať o využití objektu v budúcnosti.

Autor, foto: (mbk)

Na otázky občanov odpovedá: Zuzana Kalmanová, hovorkyňa mesta

Dobrý deň, chcel by som sa opýtať, či sa plánuje výmena všetkých pouličných lúčok za LED. Sú ekonomickejšie a majú vyššiu svietivosť. Bystrička ich má už roky. Na čo sa čaká? Ved' návratnosť bude určite rýchla.

- Celková výmena svietidiel v meste Martin prebehla v rokoch 2005 -2007, avšak v tom čase LED svietidlá neboli na takej technickej úrovni ako v súčasnosti. Vzhľadom na uvedenie modernizáciu sa nové LED svietidlá dávajú do novovybudovaných svietidiel, pričom budú postupne vymenené v celom meste.

Rád by som vedel, prečo sa spílili stromy vedľa cesty pri kruhovom objazde v Košútoch? Niekomu vadili? Ide sa tam niečo postaviť? Širší priebežný pruh smer centrum?

- Dreviny sa nachádzali na súkromnom pozemku. Vzhľadom na to, že bolo vydané právoplatné stavebné povolenie na realizáciu

výstavby reklamnej stavby, bolo vydané Rozhodnutie o odstránení drevín.

Prečo už roky nefungujú výstražné oranžové blikacie svetlá pri Martimexe? Niektorí vodiči z iných miest, ktorí mesto nepoznajú, vojdú do protismeru. Pritom stačí tak málo... Je to v kompetencii správy ciest, alebo mesta? - Predmetné výstražné svetlá nie sú v správe mesta Martin.

V MN 5 bol na str. 2 uverejnený podnet občianky z Ladovne na neporiadok a nedokončené terénne úpravy po rozkopávke zrejme f. ZYRY po kladení optických káblov. Chceme sa spýtať, či má MsÚ vedomosť o tomto stave, kto sleduje dokončenie terénnych prác a kedy je termín na odstránenie nedostatkov?

- Neporiadok a nedokončené terénne úpravy začína spoločnosť ZYRY odstraňovať v týchto dňoch, pričom konečné terénne úpravy by mali byť definitívne ukončené najneskôr začiatkom júna 2019.

Pripravil: (mbk)

HISTORICKÉ OSOBNOSTI

František Hrušovský

Historik, významný exilový pracovník (* 07.09.1903, Dolné Lovčice - † 09.09.1956, Cleveland, USA) Študoval na univerzitách v Prahe, Krakove a na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Počas štúdií sa aktívne zapájal do študentského života na katolíckom internáte Svoradov. Od roku 1931 vyučoval na gymnáziu v Kláštore pod Znievom, neskôr pracoval v Matici slovenskej ako tajomník vedeckých odborov a redaktor historických zborníkov, člen Výboru MS, Muzeálnej slov. spoločnosti a Spolku sv. Vojtecha.

V roku 1944 sa stal univerzitným profesorom. V rokoch 1938 - 1945 bol členom Slovenského snemu. V marci 1945 odišiel pred komunistickou hrozbou do exilu. Pôsobil v Rakúsku, Nemecku a Taliansku a od roku 1947 v USA najskôr ako inštruktor na benediktínskej škole a od roku 1952 ako riaditeľ Slovenského ústavu v Cleavelande. Celý život sa venoval práci na poli vedeckom, kultúrnom a historickom. Patrí k zakladateľským osobnostiam Slovenskej národnej knižnice (1939) a Slovenskej akadémie výtvarných umení (1942). Výsledkom jeho vedeckej práce bolo vydanie prvej modernej syntézy slovenských dejín. V r. 1939 sa prezentoval monografiou Slovensko v dejinách strednej Európy, syntetickým dielom Slovenské dejiny a Obrázkové dejiny Slovenska (spolupráca s J. Cinčíkom a J. C. Hronským). Z ďalšieho diela: 1945 Za práva a česť národa, 1947 Styky slovenských kniežat so Svätou Stolicou, 1948 Slovenskí vladári, 1955 Slovenské rehole v Amerike, Redaktorský stĺpec - posledný článok, ktorý vyšiel v Slovenských novinách 13. septembra 1956, napísal deň pred svojou smrťou. V exile ho zvolili v r. 1948 za tajomníka Slov. ligy v Amerike a 1953 za predsedu SNR v zahraničí.

Zdroj: slovenskezahranicie.sk, osobnosti.sk, Lexikón osobností Martina

VENUJTE SVOJE 2% MLADÝM HOKEJISTOM!

MHA Martin, občianske združenie, Gorkého 2, 036 01 Martin, IČO: 42346631

HISTORICKÉ OSOBNOSTI

Jozef Bučko

Účastník protifašistického odboja, evanjelický kňaz (* 3. 3. 1907, Slatina nad Bebravou – † 6. 5. 1945, Ebensee, Rakúsko). Študoval na gymnáziu v Nitre a na Teologickej vysokej škole evanjelickej a.v. cirkvi v Bratislave a univerzite v Erlangene. V rokoch 1933-1935 pôsobil ako kaplán v Martine, potom ako farár vo Vrbovom a v rokoch 1940-1944 v Martine. Ako odporca režimu vojnovnej Slovenskej republiky bol prenasledovaný a v r. 1942 väznený. V r. 1944 sa zapojil do príprav SNP, po jeho vypuknutí bol členom predsedníctva miestneho i okresného Revolučného národného výboru v Martine. Po páde Martina pracovník Veliteľstva 1. čs. armády a duchovný vo vojenskej nemocnici v Banskej Bystrici. Po potlačení povstania sa skrýval v Ľubietovej, začiatkom novembra bol zatknutý gestapom, väznený v Ban. Bystrici a Bratislave a vo februári 1945 transportovaný do koncentračného tábora v Mauthausene, neskôr v Amstettene a Ebensee. Na svojich pôsobiskách vyvíjal rozsiahlu prednáškovú, osvetovú a organizačnú činnosť, vyučoval náboženstvo v školách, venoval sa práci v Združení ev. mládeže, zaslúžil sa o postavenie novej fary vo Vrbovom a evanjelického zborového domu v Martine na Memorandovom nám. v Martine. Venoval sa aj histórii, literatúre, psychológii a politike. Autor úvodníkov a článkov v Národných novinách a cirkevnej tlači. Vyznamenaný in memoriam Čs. vojnovým krížom 1939 a Radom SNP II. triedy. Na Memorandovom námestí na budove Ev. zborového domu má pamätnú tabuľu.

Zdroj: Lexikón osobností Martina, knihaantik.sk

Silná občianska aktivita, už viac ako tisíc občanov podpísalo petíciu!

Občania sa búria proti výstavbe v lokalite, kde je dnes oáza pokoja. Foto: archív

V Martine vznikla petícia, v ktorej občania vyjadrujú nesúhlas so zastavaním územia nad MČ Sever a Košúty a s vybudovaním východného dopravného okruhu na tomto území. Ide o lúky a polia, ktoré občania dennodenne využívajú na oddych.

Petíciou vyjadrujú svoj nesúhlas s tým, že lokalita má byť čoskoro rozpredaná na stavebné pozemky, čím sa narušia, až zničia krajinné a prírodné hodnoty európskeho a národného významu, genofondové lokality, Kapustné záhrady a Sklabinský potok. Oblasť tak definitívne príde o svoje prírodné unikáty a výnimočné čaro. Ľudia prídu o nádhernú prírodnú oddychovú zónu. Petíciu za mesiac podpísalo až 1200 občanov, ďalšie desiatky hárkov sú v obehu. Myslím, že táto občianska aktivita si určite zaslúži, aby sa o nej čo najviac vedelo, aby poinformovala Martinčanov, aká je naša Turčianska záhradka, čo sa týka genofondu, pôdy, rastlín a živočíchov výnimočná.

Monika Maruňáková: „Pred ôsmimi rokmi sme sa prisťahovali s rodinou do bytu na Severnej ul. Z jednej strany bol malý park so stromami, z druhej Horička. Severná ul. sa nenapája na žiadnu inú komunikáciu, je „slepá“. Ale len zdanlivo. Tu akoby sa končilo rušné mesto a začínala sa rozprávka o kráse a pokoji. Kde inde má človek zrelaxovať a nabráť novú energiu, ak nie v prírode. A keďže na Severe nemáme lesopark a ani háj, ľudia Martinské terasy a Kapustné záhrady vyhládávajú. Prechádzka alebo večerný beh po poľnej cestičke, v tieni stromov sa kľúkatiace tajomné meandre Jordánu, lužný les s popadanými stromami, ktoré rok čo rok obrastá mäkký mach, kvitnúce záružlie v mokradiach, ševeliaci ružový krík a zvuk kukučky od lesa. A cez to všetko podvečerný letný vánok preháňajúci sa sem a tam po poli so zlatými klasmí. Nevieť si predstaviť, že by táto nádhera mala raz zmiznúť.“

Ján Topercer, člen petičného výboru:

„Rozhodne nesúhlasím, aby úrady povolili výstavbu obytného súboru Martinské terasy a východného martinského okruhu. A už vôbec nie v okolí lokality Kapustné záhrady, južne od nej v ľavobreží úvaliny Sklabinského potoka. Hrozí významné riziko záplav, podmáčania stavieb v úvaline, zničenie kvality poľnohospodárskej pôdy, zničenie viacerých vzácných ohrozených rastlín, živočíchov, biotopov národného i európskeho významu a zničenie veľmi veľkej kvality ekosystému Sklabinského potoka. Toto územie tvorí genofondovú lokalitu regionálneho územného systému ekologickej stability, biokoridor miestneho ÚSES, ktorý pri priblížení obytných súborov na menej ako 200 až 300 m by významne a nenávratne utrpel, ako to už vidno napr. pri Tomčanoch. Žiadam kompetentných z príslušných úradov, aby sa konečne prestali správať ako tichí spoločníci, až služobníci miestnych developerov a začali obhajovať záujmy tých občanov, ktorých takéto rýchlokvasné projekty poškodzujú a ničia ich životné prostredie.“

Robert Tomčík, predseda petičného výboru: „Už na budúci rok sa má začať stavať 95 rodinných domov. Nad Severnou ul. bude ochranné pásmo od tejto výstavby len 10 metrov, čo bude znamenať narušenie až zánik biotopov. Pôda okolo výstavby bude zasypaná stavebným odpadom, hrozí likvidácia prirodzenej vegetácie, svetelný smog z verejného osvetlenia, odčerpávanie podzemnej vody navŕtanými studňami, vyrušovanie živočíchov a ďalším „klincom do truhly“ bude vybudovanie východného okruhu. Developerskými projektami sa výrazne zhorší kvalita bývania, zničia sa oddychové zóny a ešte viac sa zdevastuje príroda. Kde bol doteraz pokoj a oddych, bude ťažká výstavba. Máme poslednú šancu občianskymi aktivitami toto vzácne územie zachrániť.“

Autor: Zuzana Vonsová

Podháj - Stráne na prahu novej etapy

Nové volebné obdobie predstavuje otvorenie nových možností pre rozvoj mestskej časti Podháj - Stráne. Zbieranie informácií o tom, čo potrebujú

obyvatelia, a komunikácia s verejnosťou nabrala po voľbách nový rozmer. Na doterajších schôdzkach výboru mestskej časti sa zúčastnilo podstatne viac občanov-obyvateľov mestskej časti, ako to bolo v predchádzajúcich volebných obdobiach. Myslím, že nastala zmena komunikácie medzi poslancami a občanmi k lepšiemu. My, poslanci mestskej časti na každej schôdzi, ale aj cez populárne sociálne siete, dostávame množstvo podnetov, na ktoré sa snažíme v rámci možností reagovať a ak je to možné, aj ich zaradiť do nášho plánu práce.

No musím povedať, že nie vždy sú však požiadavky občanov, ich očakávania reálne a ich realizácia v kompetencii poslancov či orgánov mesta Martin. Za seba, ale aj za kolegov poslancov, môžem čestne prehlásiť, že naším záujmom je prispieť čo najviac k príjemnému a pohodlnému životu tejto mestskej časti pre všetkých jej obyvateľov a zároveň aj k rozvoju mestskej časti vo všetkých aspektoch komunálneho života. Naša mestská časť je špecifická svojím prepojením na rekreačnú zónu mesta

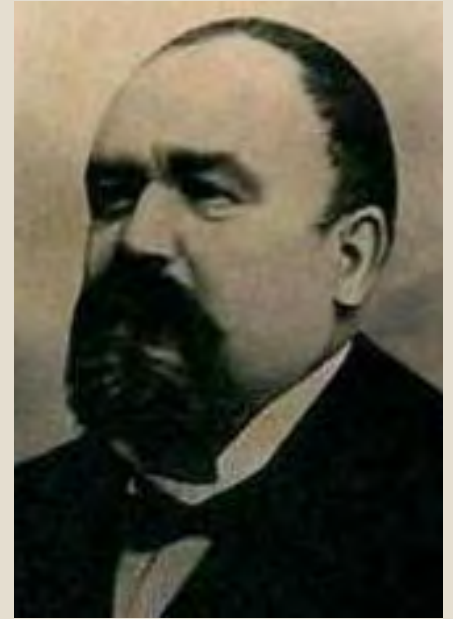
s nástupom na Martinské hole a súčasne je centrom významných masových športových a kultúrnych podujatí, kde treba v krátkom čase zvládať veľké množstvo návštevníkov, vysokú koncentráciu motorových vozidiel a dbať treba pritom aj na ochranu našich obyvateľov pre obťažovaním hlukom a nadbytočným ruchom. Ak by som mal určiť naše súčasné priority, čo chceme v najbližšom období najviac - je to kontinuálna rekonštrukcia chodníkov a ciest, výstavba parkovacích miest tam, kde je to najviac potrebné, revitalizácia prestarnutej zelene a výsadba novej zelene. Revitalizácia nástupnej zóny na Martinské hole - okolo konečnej zastávky a pripraviť všetko pre rýchly rozvoj tejto zóny, ktorý môže nastať v blízkej dobe, pri obnovení plánov na výstavbu lanovky na Martinské hole. Aktuálne občania zaznamenali rýchle zabezpečenie jamej očisty komunikácií mechanizmami firmy Brantner, pristavenie a odvoz veľkokapacitných kontajnerov ako servisu mesta ku jamej očiste a upratovaniu obytného priestoru obyvateľov. V blízkej dobe bude zabezpečená údržba výtlkov a jám. Plánujeme na základe požiadaviek obyvateľov rekonštituovať účel jedného outdoorového basketbalového ihriska umiestneného uprostred obytnej štvrte rodinných domov. Mestskú časť čaká v blízkej dobe rozvoj a je na nás, poslancoch, aby sme zabezpečili kvalitné a pokojné bývanie v našej štvrti pre všetkých jej obyvateľov.

Slavomír Such, poslanec mestskej časti

Konečná MHD na Stránach je jedno kľbko neriešených problémov. Snaha poslancov v spolupráci s mestským úradom vraj určite nájde odzvu u majiteľov pozemkov v okolí i Urbáru. Otázne je, čo s kontajnermi - podľa jedného z majiteľov pozemkov a prevádzok sú zbytočné, pretože lokalita je výborne dostupná autám na zvoz TKO a každý si môže umiestniť vlastný kontajner k svojej nehnuteľnosti. Tieto akurát prekážajú, kazia výhľad, zasivávajú sa na cestu a slúžia najmä stavebníkom na nepovolené, ale napriek kamerovému systému tolerované ukladanie stavebného odpadu... Pritom je tu iniciatíva na úpravu okolia, premostenie potoka a vytvorenie relaxačnej zóny. Foto: mbk

HISTORICKÉ OSOBNOSTI

Tobiáš Ivanka

Národnokultúrny pracovník, hostinský (* 9. 6. 1839, Martin – † 12. 8. 1898, Martin).

Bol bratom Jána Ivanku, národnokultúrneho pracovníka a hostinského v Martine, člena delegácie Martinčanov protestujúcich na župnom a slúžnovskom úrade proti zatvoreniu Matice, a otcom Milana Ivanku, poslanca uhorského snemu a neskôr čs. Národného zhromaždenia, i Mária Pietrovej – matky Nade Hejnej.

Tobiáš Ivanka sa v rokoch 1855-1858 vyučil v Mošovciach za farbiara, v roku 1862 ho prijali po návrate z vandrovky do cechu turčianskych farbiarov. Zakrátko remeslo zanechal a prenajal si tzv. Veľký hostinec, neskôr Turčianske kasíno v prvej budove Matice slovenskej a napokon viedol vlastný hostinec, v ktorom sa často stretávali slovenskí národovci (na martinskej jednosmerke, neďaleko Tatrabanky).

Zúčastnil sa aj na založení Národného domu, v roku 1876 patril k spoluzakladateľom obnoveného Priemyselného spolku, ktorý mal do konca storočia už 80 členov, a pracoval aj ako člen jeho výboru. Spolok sa zúčastňoval aj na priemyselnej výstave v Žiline a priemyslovom zjazde v Brne.

Tobiáš Ivanka bol spoluzakladateľom nižšieho martinského slovenského evanjelického gymnázia a Dobrovoľného hasičského zboru.

Zdroj: narodnycintorin.sk, Lexikón osobností Martina, foto: Lexikón Rubriku vedie: Michal Beňadik

HISTORICKÉ OSOBNOSTI

Bohdana Škultétyová

Kultúrna pracovníčka, prekladateľka (* 23. 1. 1865 Ružomberok - † 31. 5. 1935, Martin)

Bola dcérou – krstená ako Bohdana Amália Janina - ružomerského podnikateľa a národného pracovníka Daniela Božetecha Makovického. Do Martina prišla v roku 1888 po vydaji. Bola manželkou univ. prof., správcu MS, redaktora Slovenských pohľadov ai. Jozefa Škultétyho, matkou Anny Škultétyovej – redaktorky a prekladateľky, zodpovednej redaktorky časopisu Živena; a Ludmily Pikulovej – prekladateľky a literárnej kritičky (o. i. publikovala množstvo štúdií, článkov a úvah o literatúre, umení a jazyku, zaslúžila sa o budovanie biografickej dokumentácie a spracovanie heslára Slovenského biografického slovníka). Bohdana Škultétyová študovala v súkromnom dievčenskom vzdelávacom ústave a od r. 1888 trvale žila v Martine. Pomáhala manželovi v redakcii Slovenských pohľadov (administratíva, finančné veci, korektúry, vybavovala redakčnú korešpondenciu...), starala sa o jeho knižnicu a pomáhala mu aj v jeho vedeckej práci. Prekladala prózu ruských, nemeckých a poľských autorov a publikovala okolo 150 časopiseckých prekladov cca 40 ruských spisovateľov v Slovenských pohľadoch, Národných novinách, v Živena, Dennici, Slovenskom denníku a inde, publikovala aj 5 knižných prekladov. V mladosti účinkovala aj ako ochotníčka herečka v Ružomberku i v Slovenskom spevokole v Martine. Bola funkcionárkou najstaršieho slovenského ženského spolku Živena, spoluzakladateľkou a prvou predsedníčkou Vydavateľského družstva Živeny.

Zdroj: Lexikón osobností Martina, foto: Literárny archív SNK

Petícia občanov padla na úrodnú pôdu, prístupová cesta k škole sa nebude rozširovať

Výtlky na ceste k ZŠ s MŠ Hurbanova treba po zime opraviť

Pred rokom v apríli 2018 na zasadnutí bývalého mestského zastupiteľstva schválili poslanci o. i. aj uznesenie, ktoré sa týkalo investičnej akcie rekonštrukcia prístupovej komunikácie k škole. Keďže táto cesta je úzka a nebola dimenzovaná na aktuálnu hustotu áut, kde hrozili kolízne situácie a problémy boli aj s parkovaním, zdalo sa to ako dobré riešenie.

Rekonštrukcia, na ktorú sa vyčlenilo 80 000 eur, mala vyriešiť tento problém. Všetko smerovalo k tomu, aby po príslušných schvaľovacích procedúrach na jar 2019 vybrali dodávateľa stavby a potom koncom marca alebo začiatkom apríla mali začať s rekonštrukciou. Nakoniec je však všetko inak. Informoval nás o tom mestský poslanec a predseda VMČ Košúty Tibor Adamko. „Na základe petície nespokojných občanov sme zorganizovali stretnutie s nimi, kde sme si vypočuli názory ľudí, čo ich trápi, ako sa na to pozerajú. Monitorovaním dopravnej situácie pred školou, najmä ráno pred vyučovaním, sme si overili, ako je to v skutočnosti. Keďže obavy „petičiarov“ boli opodstatnené, rozhodli sme sa konať. VMČ Košúty sa jednoznačne zhodol na tom, že sa vyjde v ústrety občanom.

Návrh oddychovej zóny by nemal zostať len na papieri

Vlani bol na Košútskom dni prezentovaný víťazný návrh na tému oddychovej kultúrno-spoločenskej zóny pre občanov, ktorý spracovala Mgr. art. Lucia Levčíková.

Súťaž návrhov o využitie priestoru pri rieke Jordán pod kopcom Hrádok („Attilov hrob“) inicioval poslanec Tibor Adamko: „Občania Košút si vzhľadom na počet obyvateľov, ktorí tu žijú, zaslúžia mať takúto zónu na trávenie voľného času s možnosťou usporiadania

Nášim záujmom je nájsť také riešenie, ktoré nebude na úkor istej skupiny obyvateľov Košút. Súčasná cesta je úzka a aj z bezpečnostného hľadiska nevhodná na takú premávku. Petičnú akciu občanov Košút, ako aj ich vecné, dôležité a silné argumenty proti rozšíreniu prístupovej komunikácie, sme ako volení zástupcovia nemohli ignorovať. Preto sme túto investičnú akciu

pozastavili. Ako ďalej? Cestu treba opraviť, ale nebude sa rozširovať. Verím, že spolu s vedením mesta, predstaviteľmi útvarov hlavného architekta i inžiniera, ako aj odboru dopravy, nájdeme čo najlepšie riešenie. Jednou z možností na spomínanej komunikácii je aj zmena organizácie dopravy s určitými obmedzeniami, ako napríklad využívanie komunikácie a jestvujúcich parkovacích plôch len pre zamestnancov školy a dopravnú obsluhu, t. j. len pre limitovaný počet áut. Ako som povedal, monitoring dopravnej situácie na prístupovej ceste k škole nám ukázal veľkú koncentráciu áut na malom priestore, nakoľko rodičia by najradšej svoje deti odviezli pomaly až do triedy. Toto sa určite zmení. Boli by sme radi, keby sa v najbližšej dobe našlo najvhodnejšie riešenie, aby to bolo ešte viac v prospech občanov. Rodičia, ktorí svoje deti vozia do školy autom, by mali viac využívať záchytné parkovisko s kapacitou 70 miest pri futbalovom ihrisku Fomatu, odkiaľ to nie je k škole ani sto metrov. Čo sa týka vyčlenených peňazí na pozastavenú investičnú akciu, chceme, aby sme finančné prostriedky, ktoré boli alokované na tento účel, mohli použiť na inú nemenej dôležitú akciu.“

Autor, foto: Ľubomír Chochula

rôznych kultúrno-spoločenských akcií. Momentálne je predmetom riešenia dopracovanie a schválenie dopravného generelu, ktorý rieši širšie vzťahy dopravy v tejto lokalite, najmä napojenie východného mestského okruhu na Jilemnického ul. Dúfam, že sa to nebude týkať tohto územia, aby to neskomplikovalo náš zámer. Budem sa snažiť, aby návrh oddychovej zóny pri „Attiláku“ nezostal len na papieri.“

Autor: Ľubomír Chochula

Bude do Nového Martina premávať linka MHD?

Je reálne zaviesť MHD aj do Nového Martina?

V obytnej zóne Nový Martin neúfacha stavebný ruch. V tejto atraktívnej lokalite so zaujímavými architektonickými riešeniami sa budujú nové domy a byty. Po realizácii celého projektu a zastavaní daného územia sa predpokladá, že počet obyvateľov vzrastie zo súčasných 500 až na 3000.

Dušan Lúčanský

Občania sú spokojní s touto adresou, pohľad na okolitú prírodu je na nezapltenie, ale niektorým z nich chýba to, že sa tu doteraz nepodarilo zaviesť spoj MHD. Hovorí o tom napr. Dušan Lúčanský,

ktorú tu žije už sedem rokov. „Poviem vám, že bez auta nemá zmysel sa sem nasťahovať. Myslím si, že mesto by malo iniciovať, aby sem zriadili aspoň jednu linku MHD, čo by ocenili najmä mladé rodiny, ktoré nemajú auto. To by bola veľká pomoc. Bol by som tiež rád, keby sa začalo uvažovať aj o nejakom obchode, lebo keď niečo potrebujeme kúpiť, musíme ísť do najbližšieho obchodného centra. Doteraz sa riešila výstavba, ale už je potrebné začať riešiť aj občiansku vybavenosť.“ Ďalšia obyvateľka Nového Martina (neuviedla svoje meno), povedala, že spoj MHD by pomohol určitým skupinám ľudí. „Ja mám auto, som vodička, takže pre mňa nie je problém sa presunúť tam, kam chcem, ale napr. moja

mama, ktorá nás chodí navštevovať a nie je šoférka, by určite ocenila, keby sem chodili autobusy MHD. O to viac, že sa sem plánuje tiež nasťahovať...“

Oslovili sme mesto Martin s otázkou: Je v blízkej budúcnosti reálne zaviesť MHD aj do Nového Martina, ktorý sa stále rozrastá a v ktorom žije už relatívne dosť ľudí? Bude to mesto Martin iniciovať? Hovorkyňa mesta Martin Zuzana Kalmanová odpovedala takto: „Mesto Martin momentálne realizuje štúdiu vyťažnosti liniekestskej hromadnej dopravy v Martine. Po ukončení štúdie bude možné vyjadriť sa aj k otázkam pretrasovania, respektíve doplnenia jednotlivých liniek MHD.“

A ako sa na celú problematiku pozerá člen predstavenstva a. s. Nový Martin Pavol Huňor? „Zo strany SAD-ky existuje prísľub, že ak sa toto územie zaplní a bude zo strany občanov dopyt zaviesť MHD aj do Nového Martina, tak to následne budú riešiť. Potešilo by nás to, keby sa to podarilo zrealizovať. Najmä rodiny deťmi, ktoré chodia do školy, by privítali MHD v tejto časti mesta. My si želáme, aby sa to vyriešilo v prospech občanov. Pokračujeme vo výstavbe v Novom Martine, pričom v jednom sektore plánujeme vybudovať aj občiansku vybavenosť. Ešte nevieme, čo tam bude (napr. obchody, kaviareň, lekáreň, kaderníctvo a pod.), ale o tom rozhodne záujem občanov.“

Autor, foto: Ľubomír Chochula

Dostane cesta ku Kaštielú Záturčie nový impulz?

Vlani mesto Martin zrekonštruovalo najviac zdevastovaný úsek cesty ku Kaštielú Záturčie.

Ak sa podarí natiahnuť koberec aj na ďalšie časti (od mostíka pri križovatke po začiatok stúpania na Záturčianskej ul. a od zákruty v strednej časti po vrchol s obrubníkmi na Hlbokaj ul.), bude táto komunikácia, ktorú využíva čoraz viac vodičov, bezpečnejšia. Peter

Török, bývalý mestský poslanec za Záturčie (2006 až 2018), verí, že tohto roku sa bude pokračovať v rekonštrukcii. „Ale škoda, že sa nebude realizovať riešenie, ktoré som videl v archíve v starom územnom pláne s križovatkou s kruhovým objazdom v dolnej časti a dvojprúdovou cestou nahor s chodníkom pre peších...“ dodal Peter Török.

Autor: Ľubomír Chochula

HISTORICKÉ OSOBNOSTI

Anna Hurbanová

Divadelná ochotníčka (* 6. 4. 1824, Nové Mesto n. V. - † 2. 2. 1905, Martin) Anna sa narodila do rodiny učiteľa Samuela Jurkoviča. V r. 1831 sa rodina sťahovala do Sobotišt'a. Anna mala osem rokov, keď jej zomrela mama. Tri dcéry vzdelával sám otec. Anna nebola len rozhladená, mala aj herecké nadanie. To sa prejavilo v miestnom ochotníckom Slovenskom národnom divadle nitrianskom. Hrať v divadle však nebolo pre Annu jednoduché. Na divadelnú scénu ženy prístup nemali, rovnako ako k vzdelaniu. No to ju neodradilo, ani vyhrážanie a ohováranie. Aj vďaka jej odvahe sa k divadlu postupne pridávali ďalšie ženy. Za svoju študentskú, nenaplnenú lásku ju považoval Ján Francisci Rimavský. Pod vplyvom L. Štúra dal prednosť národu. Anna zažila sklamanie. No záujem o ňu mal aj ďalší štúrovec, Jozef Miloslav Hurban. Svadba sa aj napriek Štúrovej nevlí konala a Štúr ju označil ako Hurbanov pohreb. Ale ukázalo sa, že Anna jeho činnosť nielen tolerovala, ale aj aktívne podporovala. Krátko po svadbe nasledovala Anna Hurbanová na faru do Hlbokého. Revolučné roky 1848–49 im priniesli ťažké chvíle, odlúčenie a strach. V máji 1848 vyhlásili v L. Mikulášii celonárodný program Žiadosti slovenského národa pod výrazným vplyvom J. M. Hurbana. Na Štúra, Hurbana a Hodžu bol vydaný zatykač. Anna strávila ďalšie roky na Morave, v Prahe a Viedni. Hurbanovci mali dokopy päť synov a štyri dcéry. Hurban sa aj naďalej venoval politike a za sériu článkov ho úrady poslali do väzenia. Po Hurbanovej smrti 21. februára 1888 ho úrady nedovolili ani dôstojne pochovať. O štyri roky neskôr odhalili na jeho hrobe pomník. Uhorské úrady zakázali k nemu prístup nielen verejnosti, ale aj jeho manželke a synovi. Po smrti manžela sa presťahovala do Martina a žila u syna Konštantína. Je pochovaná na Národnom cintoríne.

Zdroj: zurnalpravda.sk, foto: Literárny archív SNK

HISTORICKÉ OSOBNOSTI

Ján Levoslav Bella

Kňaz, hudobný skladateľ, zbornajster, dirigent, hudobný pedagóg, hudobný publicista a organista (*4. 9. 1843, L. Mikuláš – †25. 5. 1936, Bratislava). Zažil nástup romantizmu v Európe, vznik národných škôl, nástup moderny 20. storočia, prežil Debussyho a zažil Stravinského. Skladateľsky bol činný účtyhodných takmer 70. rokov. J. L. Bella sa svojou tvorbou vypracoval na významného skladateľa 19. stor. a popredného bojovníka za národné oslobodenie. Vyrastal s 9 súrodencami v rodine organistu. Už doma dostal základné hudobné vzdelanie, neskôr sa popri štúdiu na gymnáziu v Levoči a B. Bystrici učil hrať na rôzne hudobné nástroje, osvojil si teóriu hudby a skladby. Popritom navštevoval teologický seminár. V r. 1863 – 65 absolvoval Viedenskú univerzitu, v roku 1866 ho vysvätili za kňaza. Pôsobil v B. Bystrici, aj ako prebendát chrámu, neskôr aj ako mestský kapelník v Kremnici. V r. 1881 sa na nasledujúcich 30 rokov usadil v Sedmohradsku v mestečku Sibiu, kde pôsobil ako profesor hudby a riaditeľ Hudobného spolku. Tu konvertoval na protestantizmus a oženil sa. (Na jeho dome je jeho pamätná tabuľa.) Je autorom prvej slovenskej (trojdielnej) opery Kováč Wieland na nemecké libreto O. Schlemma, ktorý vychádzal z R. Wagnera a jeho diela Prsteň Niebelungov. Operu komponoval v r. 1880-1890, dlho bola nepovšimnutá v rukopise. V premiére bola uvedená v r. 1926 v SND, pod taktovkou Oskara Nedbala, v slovenskom preklade Vladimíra Roya. V Martine je po ňom pomenovaná ulica na Severe (v minulosti sme, vzhľadom na nedostatok podkladov o staršom pomenovaní ulíc, mylne predpokladali, že ulica nesie meno po Matejovi Belovi).
Zdroj: dikda.eu, 9em.sk,
foto: Literárny archív SNK

Rekreačno-relaxačný areál SIM sa pripravuje na otvorenie Viacero novíniek pre deti i dospelých

Zóna detských atrakcií sa využíva už teraz.

Rekreačno-relaxačný areál SIM v Priekope si za pár rokov získal mimoriadnu obľubu. Jar sa ešte len začala, oficiálne otvorenie sa ešte len chystá, ale občania nečakajú na oficiality – oni už sezónu otvorili... :) Je teda čas na aktuálne informácie od kompetentného – hovorí poslanec za Priekopu Eubomír Vaňko.

Aké úpravy ste už urobili resp. pripravujete?

Po zime si areál, samozrejme, vyžaduje terénne úpravy. Momentálne prebieha očista trávnikov, striháme stromčeky, ošetrujeme zeleň. Chystáme obnovu zoo-farmy, plánujeme nákup nových domácich zvierat, aby ľudia mali možnosť osobného kontaktu so zvieratami. Novinkou budú náučné tabuľky s vyobrazeniami, označením a popisom zvierat, označením, miestami výskytu o rozšírenosti... Zveľaďujeme gril-zóny, ktoré mali v minulých rokoch veľký ohlas. Ešte sme oficiálne neotvorili, o.i. aj preto, že aby sme zabezpečili občerstvenie návštevníkov, bar momentálne maľujeme. Podali sme žiadosť o grant, ak nám to vyjde, chceme by sme pridať ešte dva altánky so sedením a doladiť to aj grilmi. Podľa skúsenosti z minulého roka chceme „vychytať muchy“ a sústreďujeme drevo na jedno miesto, kde budú aj pomôcky na rúbanie, ale bude to uzamknuté, aby sa nám to

nestrácalo.

Rekonštrukciou prejde aj vital-park. Pripravujeme nové prvky, rozšírime dopadové zóny, úpravy budú aj vo workoutovej zóne. Čo privítajú najmä mamičky s menšími deťmi, sú preliezky s doskočiskom do pieskoviska. Novým nosným prvkom bude niečo, čo sa nám podarilo zabezpečiť v spolupráci s potápačským klubom Hippocampus, - loď, kde sa budú môcť deti hrať na námočníkov.

Ľudia nečakajú a areál už začali využívať. Ktorí najviac?

Ťažko povedať, ktorí najviac – chodia a využívajú rôzne zóny. Rozbehli sa nám už ak korčuliari, čo je dobre, len chceme získať nejaké financie a doriešiť skrinky, do ktorých si budú korčuliari môcť odložiť osobné veci, keď si pôjdu zašportovať.

Na čo sa už fanúšikovia môžu tešiť?

Začínáme teraz majálesom – 4. mája staviame máj, k tomu budú sprievodné programy a večer po ňom bude majáles. Nasleduje otvorenie cyklosezóny a 11. mája akcia Tri v jednom, spolu s mestom a s armádou a s hasičmi budú o.i. oslavy sv. Floriána – to bude o týždeň nato, v druhý májový víkend. Všetkých pozývame!

Autor: (mbk), foto: (lv)

Korčuliari už tiež "objavili" čaro dráhy v SIM-e.

Brigáda - chystanie dreva na ďalšie relaxačné prvky v areáli.

Zastupiteľstvo schválilo viacero opatrení v sociálnej starostlivosti Znovu obedy pre seniorov

Vo štvrtok 28. marca – na Deň učiteľov – rokovalo mestské zastupiteľstvo. Na úvod, už tradične, pripravili zariadenia sociálnych služieb a školy kultúrny program tentoraz to boli klienti DSS Medik M, n.o., a deti z komunitného centra Bambusky, ktoré vedie M. Michalec, v elokovanom pracovisku ZUŠ Martin.

Zastupiteľstvo menovalo po výberom konaní za náčelníka Milana Bartoša, doterajšieho zástupcu pre priamy výkon služby. Potom sa poslanci podrobne zaoberali správami o činnosti a hospodárení mestskej polície, Kultúrnej scény a spoločností, v ktorých má mesto účasť: RETAS, Turvod a pri tom odvolalo viacerých zástupcov mesta v riadiacich orgánoch 5 spoločností a menovalo nových. (Podrobnejšie v samostatnom článku.) Gen. riaditeľ Turvodu R. Zábronský o.i. upozornil na možné „tragické následky na budúce zásoby podzemných vôd v Turci“ v prípade realizácie tunela Korbeľka pri výstavbe diaľnice D1 po novej trase, pretože to podľa jeho informácie ohrozí vodný zdroj Krpeľany. Dopady môžu byť obdobné, ako má výstavba tunela Višňové – Dubná skala na katastrofálne straty zásob vody v masíve Lúčanskej Malej Fatry s negatívnymi dopadmi na zásoby vody v Priekope a Vrútkach. Potom poslanci schválili účasť mesta na projekte pumptrackovej (špeciálnej bicyklovej) dráhy v lokalite Pltníky, ktorá by sa mala vybudovať za 150 tisíc eur z grantu Nadácie KIA už v septembri 2019. Finančná účasť mesta bude cca 40 tisíc eur. Schválili aj zvýšenie príspevku neverejným poskytovateľom sociálnych služieb a zvýšenie príspevku na stravovanie, čo umožní znovu zaviesť aj stravovanie v jedálni pre 48 seniorov, ktorým bola táto služba zrušená v roku 2018 a v tomto roku kvôli prekročeniu trojnásobku životného minima ich

príjmu (615, 22 eura). Zvýšenie príspevku neverejným poskytovateľom sociálnych služieb z 5,89 na 6,39 eur/h činí spolu ročne zvýšenie príspevkov mesta o 64 978,47 eur.

Schválené bolo aj založenie nadácie Nová šanca na pomoc a podporu rodinám a jednotlivcom zo znevýhodneného prostredia, vrátane talentovaných detí a seniorov, a zastavenie konania vo veci ochrany verejného záujmu proti trom poslancom (D. Kubička, M. Maťovčík a P. Vons), pretože Komisia ochrany verejného záujmu konštatovala, že nedošlo k porušeniu Ústavného zákona; pri propagácii aktivít poslancov nedošlo k zneužitiu verejného pôsobenia poslanca na osobný prospech, ani k poškodeniu verejného záujmu a k uprednostneniu osobného záujmu pred verejným.

Autor, foto: (mbk)

Zmeny v orgánoch spoločností založených alebo zriadených mestom Martin

Na základe uznesenia č. 75/19, ktoré schválilo marcové mestské zastupiteľstvo (17 poslancov bolo za, 10 sa zdržalo a nikto nebol proti), nastali zmeny v orgánoch spoločností založených alebo zriadených mestom Martin. Niektorých zástupcov mesta nahradili iní poslanci.

Turiec, a. s. – odvolali z predstavenstva Petra Kašubu, z dozornej rady Petra Töröka a Martina Lechana, schválili do predstavenstva Imricha Žiga, do dozornej rady Slavomíra Šucha a Tibora Adamka.

TURVOD, a. s. – odvolali z predstavenstva Martina Kalnického, z dozornej rady Milana Malíka, schválili do predstavenstva Tatianu Červeňovú, do dozornej rady Rudolfa Kollára.

RETAS, a. s. – odvolali z predstavenstva Milana Malíka, z dozornej rady Petra Matejku a Tibora Adamka, schválili do predstavenstva Martina Hudeca, do dozornej rady Evu Kráľovancovú a Tomáša Ignačáka.

STEFE, a. s. – odvolali z dozornej rady Martina Kalnického, Petra Matejku a Martina Lechana, schválili do dozornej rady Zuzanu Badovú, Zdenka Kozáka a Kristínu Šubjakovú.

MFPIC, s. r. o. – odvolali z dozornej rady Milana Malíka, schválili do dozornej rady Tomáša Ignačáka.

Predseda klubu Spoločne pre Martin a viceprimátor Rudolf Kollár obhajoval predložený návrh slovami: „Zohľadňuje to skutočnosť, že časť zástupcov mesta Martin v štatutárnych a kontrolných orgánoch obchodných spoločností a iných právnických osôb už nepôsobí ako poslanci, ako aj vplyv a zodpovednosť v novom volebnom období mestského zastupiteľstva. Materiál bol prerokovaný s predsedami klubov i na mestskej rade (tá schválila tento návrh bez pripomienok – pozn. red.).“

Predseda klubu Krok navyše Michal Uherčík súhlasí s tým, že mesto by si do týchto spoločností malo dať svojich nominantov. „Na 99 percent som presvedčený, že by to mali byť poslanci. Čo sa týka tých nominácií, náš klub, v ktorom je päť poslancov, neprejavil záujem o žiadnu pozíciu v týchto spoločnostiach.“

Predseda klubu Občianskych poslancov Peter Kašuba sa pre MESTSKÉ NOVINY vyjadril takto: „Zmeny sa týkali tých, ktorí už nie sú v mestskom zastupiteľstve a potom poslancov z nášho klubu. Nechcem sa hrať na svätého, aj my sme dosadzovali svojich ľudí na tieto pozície, to nie je nič nezvyčajné. Ale vyrušujeme ma to, že poslanci, ktorí boli v našom klube pred voľbami, po nich odišli do tzv. primátorského klubu preto, ako sa teraz ukázalo, aby požívali tie isté výhody, ktoré mali v minulosti. Keď sa určili poslanci, ktorí pracovali v našom klube spolu so mnou takmer 12 rokov, tesne po voľbách stali členmi iného klubu, nebolo ešte celkom zrejmé, prečo, ale teraz je to úplne jasné. Igor Homola, člen dozornej rady TURVOD, a. s., ďalej Tomáš Zanovít, člen predstavenstva Turiec, a. s., ako aj Martin Makovník, konateľ MFPIC, s. r. o., si prestupom do iného klubu zachovali „teplé miesta“ v týchto spoločnostiach. My chceme pracovať v prospech občanov. Dnes sa nám podarilo dať dokopy 10 ľudí (šiesti členovia nášho klubu plus ďalší, s ktorými budeme spolupracovať) s cieľom vytvoriť korektnú skupinu, ktorá nebude pritakávať len pre to, aby mala nejaké výhody. Chceme povedať aj nie, keď bude primátor presadzovať veci, o ktorých nebudeme presvedčení, že sú správne. Ale nikdy nebudem pred primátorom hovoriť to, čo nebude odsúhlasené členmi nášho klubu a ľuďmi, s ktorými spolupracujeme.“

Autor: Ľubomír Chochula

Kedy sa začne realizovať projekt Športpark Pltníky?

Predseda VV MŠK Fomat Martin Gregory Delton na Pltníkoch

Všesportový areál Pltníky je téma, ktorá v Martine rezonuje už dlhšie. Bývalé mestské zastupiteľstvo túto investíciu schválilo, súčasný poslanecký zbor a vedenie mesta pokračujú v projekte.

Stanovisko mesta

Aká je aktuálna situácia ohľadne projektu Športpark Pltníky? – spýtali sme sa hovorkyne mesta Zuzany Kalmanovej.

„Čo sa týka projektu výstavby športových zariadení v lokalite Pltníky, bol vypracovaný projekt pre územné konanie. Zároveň s uvedeným projektom boli vypracované projekty na základe pripomienok dotknutých orgánov štátnej správy – projekt hydrogeológie (kvôli možnému zásahu do spodných vôd minerálneho prameňa Fatra), projekt osvetlenia okolia z osvetľovacích veží futbalového štadióna a hlukový projekt.

Dňa 15. februára 2019 sa uskutočnilo územné konanie s pozitívnym výsledkom. Mesto momentálne rokuje o spolupráci so Slovenským futbalovým zväzom, ktorá by mohla byť aj v rámci financovania celého projektu. Momentálne tiež pracujeme na projektoch pre stavebné povolenie, ktoré by malo byť otázkou nasledujúcich týždňov. Zároveň tiež uvažujeme o možnom dodávateľovi mestských stavieb. Predpokladaná realizácia projektu by v prípade ideálnych podmienok mohla začať do konca roka 2019.“

Stanovisko SFZ

Zástupca generálneho sekretára Slovenského futbalového zväzu pre operatívne riadenie Peter Dedík: „Na podmienkach zmluvy medzi SFZ a mestom Martin sme dohodnutí.“

SFZ podporuje rozvoj futbalu na Slovensku. Martin je jednou zo štyroch vybraných lokalít, kde sa bude realizovať výstavba hracej plochy s umelým trávnikom. Lenže vysúťažená cena je 650 000 eur, čo je viac, ako bolo pôvodne deklarované, lebo dotácia SFZ na projekt Pltníky bude vo výške 500 000 eur. Kedy by sa projekt Športpark Pltníky mohol začať realizovať?

„Nejde o navýšenie ceny, ale o sívisiace náklady. Treba uviesť, že dotácia zo strany štátu prostredníctvom SFZ bola pridelená v očakávanej hodnote výstavby samotného ihriska s umelou trávou. Cena stanovená rámcovou zmluvou, ktorá je výsledkom verejného obstarávania, zahŕňa aj ďalšie objekty ako umelé osvetlenie, zavlažovací systém či oplotenie ihriska. Náklady celého projektu však budú určite ešte vyššie, pretože treba doriešiť prípravu územia, prístupové komunikácie, napojenie na zdroj vody, elektrickej energie, či odvodnenie. Všetky tieto náklady by malo ako nevyhnutné spolufinancovanie znášať mesto, resp. partner projektu, ktorého majetkom bude aj vybudované ihrisko. Po vydaní príslušných povolení sa začne so stavbou a obe strany robia všetko preto, aby bola výstavba ihriska

s umelou trávou ukončená v tomto roku, čo je aj záväzok SFZ voči štátu,“ odpovedal Peter Dedík.

Stanovisko Fomatu

Podpredseda správnej rady MŠK Fomat Martin Ivan Bučko: „Mysleli sme si, že v polovici marca sa už budeme baviť o stavebnom povolení a že na jeseň 2019 by sme tam už mohli hrať zápasy, ale... Teraz sa pripravujú podklady pre stavebné povolenie, ktoré by malo byť hotové asi do mesiaca. Potom by mohlo začať stavebné konanie. Ak všetko dobre pôjde, tak dúfam, že v lete 2019 sa v tejto lokalite rozbehnú stavebné práce. Samotná realizácia futbalového ihriska s umelou trávou bude pomerne rýchla, bude to stavať talianska firma, ktorá by to mohla postaviť zhruba za mesiac a pol. Ale dovtedy musia byť pripravené inžinierske siete a všetko potrebné na to, aby mohli začať budovať toto dielo. Snažíme sa pomáhať, ako sa dá. Chceme to urýchliť, nemôžeme si to nechať na poslednú chvíľu, aby nás nezaskočili nejaké nepredvídané okolnosti. Ak by sa z nejakého dôvodu nepodarilo dať stavbu aspoň do podmieneného užívania do konca roka 2019, potom by sme prišli o polmilionovú dotáciu zo zväzu. Tieto účelové finančné prostriedky z ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu, ktoré išli na SFZ, možno vyčerpať len do konca roka 2019. Predmetom dotácie SFZ je kompletná realizácia futbalového ihriska, oplotenie, systém zavlažovania, osvetlenie. Ostatná infraštruktúra (príjazdové komunikácie, parkovacie plochy, sociálne zabezpečenie, šatne, sklady a okruh pre bežcov i korčuliarov) leží na pleciach mesta Martin, ktoré na to vyčlenilo najskôr sumu 500 000 eur; ale tá bola potom na zasadnutí MsZ ešte navýšená. Verím, že to dobre dopadne a Športpark Pltníky sa podarí zrealizovať. Najskôr prvá etapa s futbalovým ihriskom (umelý trávnik) a potom zvyšné dve etapy s ďalšími športoviskami, ktoré dotvoria tento areál do podoby športovo-oddyhovej zóny nielen pre súťažných športovcov, ale aj rekreačných a širokú verejnosť.“

Predseda VV MŠK Fomat Gregory Delton: „Projekt pokračuje, je to na dobrej ceste. Po právoplatnom územnom rozhodnutí budeme netrpezlivo čakať na stavebné povolenie a začatie stavby. Veľmi sa tešíme, lebo náš klub si zaslúži mať poriadny futbalový stánok.“

P. S.: Podľa našich informácií, v čase uzávierky tohto vydania bola zmluva medzi mestom Martin i SFZ už podpísaná jedným i druhým subjektom.

Autor, foto: Ľubomír Chochula

Miesto „generačnej vojny“ spoluprácu

Martin Kalnický

V živote má všetko svoje miesto: mladí i seniori, minulosť, prítomnosť i budúcnosť. Jedno s druhým súvisí, vyplýva z neho, podmieňuje sa navzájom. Tak je to aj v živote mesta; hoci niekedy sa zdá, že sa vzájomne vylučuje. Ak sa to chápe ako protiklady, vedie to ku „generačnej vojne“. A tá vedie do slepej uličky.

Ja to často vidím aj v mojej poslaneckej práci.

Mladí niekedy chápu starších (ešte ani nie starých:) ako brzdu, „zbytočné“ komplikovanie a opatnosť. **Starším** niekedy prekáža „drive“ mladých a energia, vyznievajúca na prvý pohľad ako idealizmus a nepoučenosť. No moja skúsenosť mi

ukazuje, že keď sa vezme za východisko spoločná ochota riešiť problémy, a teda spolupráca, dá sa skĺbiť nasadenie a rýchlosť v rozhodovaní mladých so skúsenosťami starších. Je to už skrátka tak, že často posúvajú spoločnosť dopredu mladí; no najlepšie a s najmenšími – zbytočnými – stratami a obeťami to ide v spolupráci so staršími.

Mladí vedia ísť rozhodnejšie za cieľom, ale mali by sa aj poradiť so skúsenejšími; starší sa vedia do iste miery prispôbiť modernému tempu, sociálnym sieťam a učiť sa napríklad aj od mladších.

Len treba hľadať a nájsť tých správnych ľudí, ktorí vedia o tomto potenciáli spolupráce a dokážu spájať. Aj spájať generácie. A ktorí vidia život Martina komplexne a vo vývoji.

Zhodíme všetky okovy nútenej správy?

Michal Beňadik

Keď sa v októbri-novembri 2018 formálne i fakticky skončila nútená správa nad Martinom, mohlo sa zdať, že je koniec trápeniu a „už bude len dobre“.

Nestalo sa tak. Zrejme sa to nedá ako mávnuť čarovným prúťikom. Nestačí len vyplatiť dlhy a splácať nové úvery, nestačí len rozdeliť uspokojené financie a uspokojiť hlad poslancov, vedenia mesta i občanov po viditeľných zmenách

(drobnými okamžite viditeľnými stavbami aj investíciami do rozvoja a projektov a rozvoja). Vo viacerých prípadoch sa koncom minulého roka položili len základy nového rozvoja, ale ten sa vždy

pripravoval roky. Nie pol roka ani rok.

Pripomeňme si, že okrem odborov výstavby na mestskom a okresnom národnom výbore pôsobil v meste pred r. 1989 ešte Okresný investorský útvar, Útvar hlavného architekta okresu (a neskôr mesta; s prestávkou, keď mesto dokonca nemalo podobný úrad!!) a Stavoinvesta – čiže krajský podnik na prípravu väčších stavieb nadregionálneho významu. Prinajmenšom OIÚ a Stavoinvestu, s desiatkami odborných pracovníkov na prípravu a realizáciu investičných akcií, na mestskom úrade dosiaľ nikto rovnocenne nenahradil.

Nútená správa padla, ale roztočiť kolesá rozvoja sa zrejme nedá bez mimoriadnych opatrení a mimoriadneho prístupu.

Elitná súťaž v nedohľadne, fanzóna počas MS čoskoro

Ľubomír Chochula

Mrzí ma, že metropola Turca neúčinkuje v najvyššej súťaži v žiadnom z obľúbených kolektívnych športov na Slovensku. Hokejistom HK Martin chýbal iba krôčik k celkovému triumfu v 1. lige a postupu do baráže o účasť medzi najlepšími mužstvami. Dukla Michalovce bola však kvalitným súperom, čo sa následne potvrdilo v barážovej sérii, v ktorej si Zemplínčania zabezpečili miestenku

v najvyššej súťaži na úkor Žiliny. Michalovce sú v elitnej spoločnosti aj vo futbale (MFK Zemplín) a v ženskej hádzanej (Juventa je 11-násobným majstrom Slovenska). V Martine sa snaží

MŠK Fomat vychovávať talenty, ale vzhľadom na to, že nemá svoj štadión, môže nanajvýš tak pôsobiť v 3. lige Stred. Po vybudovaní futbalového ihriska v rámci projektu Športpark Pltníky sa situácia o dosť zlepšila. Aj martinská hádzaná iba spomína na minulé slávne časy (muži MHáK by radi z nadstavbovej časti 1. ligy postúpili do baráže). Martin nie je jedinou bývalou športovou baštou, ktorá sa ocitla v úzadí. Naopak, v Michalovciach, ktoré majú o 14 tisíc obyvateľov menej ako naše mesto, sú na tom opačne. V Martine sú však skvelí hokejoví fanúšikovia, pre ktorých SZLH vytvorí počas tohtoročných MS v hokeji jednu z piatich fanzón (ešte aj v Nitre, Trenčíne, B. Bystrici a Poprade) na podporu slovenskej reprezentácie. Tak sa tešme aspoň na to!

Ako si nepodrezať žily

Ján Farský

22. marca sme oslávili Svetový deň vody. U nás, v Turci, máme obrovské šťastie, že pitná voda, ktorá sa rodí v okolitých fatranských horách, je mimoriadne kvalitná, zdravá a chutná. Je taká kvalitná, že je vhodná aj pre dojčatá. Jej zásoby v podzemných prameňoch sú pomerne bohaté. ZATIAĽ! Pretože varovných signálov, že voda sa stráca, je čoraz viac. Letá sú čoraz horúcejšie

a suchšie. Už pravidelne v lete vysychá Sklabinský potok (Jordán), stráca sa voda v studniach, v minulom roku sme prvý raz zaznamenali aj pokles výdatnosti prameňa,

z ktorého je pitnou vodou zásobovaný celý Martin.

A my sa pokojne dívame, ako sa všade dookola závravným tempom rúbu lesy. Vôbec si neuvedomujeme, alebo trestuhodne podceňujeme fakt, že keď zmiznú lesy, nenávratne sa stratí aj voda. Keď drancujeme a klúčujeme okolité hory, akoby sme si sami podrezávali žily.

Otočme vodovodným kohútikom, naberme si pohár studenej vody a šplechnime si do tváre. Aby sme sa zobudili. Je najvyšší čas. Je už viac ako jasné, že hrozacej katastrofe môže zabrániť len mimoriadne intenzívny a sústredený tlak verejnosti.

Tu a teraz.

Three news from Martin

Airport Hričov near Žilina is going to be used again

The county of Žilina has recently decided to take over the international airport in Dolný Hričov (around 40km from Martin). The head of the county of Žilina, Erika Jurinová says: „We care about the airport in our county and we want it to be preserved as public and international.“ Žilina region is the third most important economic region of Slovakia with large investment potential for its development. Fully functional airport can according to the county of Žilina speed up the economic development and contribute to tourism in this region. In Slovakia, an example for this is an airport in Piešťany, where first charter flights should begin to fly this year.

News about the D1 highway

The highway from Turany to Hubová, which is the last missing piece of the highway from Bratislava to Košice, has a new route planned. It is about 13km long section, where a landslide was six years ago.

This new section of the highway will replace road n.18, where the intensity of traffic reaches more than 18000 vehicles a day. In year 2030, the intensity of traffic on D1 highway is expected to reach 22000 vehicles a day. There are two tunnels planned on this section of the highway. Optimally, the construction of this section should begin in 2021, and first cars could start using it in 2026. Costs of this construction are predicted to reach almost 900 million euros.

Martin – The Capital of Culture

The Ministry of Culture of Slovak Republic yearly announces calls for competition for the title of Slovak Capital City of Culture. Last year Martin didn't succeed, and this year it was just one step shy of the final. Despite this, recently there has been a meeting of representatives of Martin, nationwide institutions and also non-governmental organizations working in Martin. Vice mayor Tatiana Červeňová has also attended this meeting, and stated that she doesn't take Martin not succeeding this year as a failure, because the town has accomplished progress in the field of culture and in cooperation with citizens' initiatives. In spite of failing to win a significant grant, the cooperation will continue and it should bring new cultural events this summer.

Editoriál

Do tretice všetko najlepšie – hovorí sa na Slovensku. V našom prípade to znamená ďalší krok k naplneniu koncepcie MEDICKÝCH NOVÍN. Vážime si záujem a spoluprácu asociácií zahraničných študentov JLF, ktorí chápu túto sekciu novín ako jeden z nástrojov, ako dať vedieť verejnosti názory a potreby študentov = občanov mesta.

Majú záujem nielen o to, ale aj o možnosť predstaviť svoju kultúru, ktorou môžu skutočne obohatiť Martin, naše centrum národnej kultúry Slovákov. Sú to aj ich MN, Martin je aj ich mesto.

Mgr. MARTIN KALNICKÝ,
editor

Framework strategy for the foreigners

PhDr. Katarína Tomášová, head of the municipal office in Martin: Framework strategy for the integration of foreigners was developed based on cooperation of Martin and the Centre of research of ethnicity and culture (CREC) within a project called „Improvement of options of integration of third-country nationals at a local level“ which was supported by the European fund for the

integration of third-country nationals under the „Solidarity while managing migration flows“ program. This project had been implemented since March 2011 until June 2012. Within the Framework strategy for the integration of foreigners living in Martin, there has been a meeting of representatives of institutions with different competences in the field of integration of foreigners. Other

sources of information were statistical data provided by the Border and foreigner police office, media monitoring of this subject, conceptual documents of the city and research on the overall subject of integration of foreigners in Slovakia. Regarding Martin – statistically it has a high percentage of foreigners mostly because of the students of Jessenius faculty of Medicine, which was the

reason for the cooperation between Martin and CREK as well as elaboration of this strategy. Martin is trying to take measures according to this strategy, whether by cooperation with Jessenius faculty of Medicine, associations of minorities, or even in the area of school attendance in primary schools for the children of foreigners. **(mbk, abk)**

Anketa študentov JLF UK/ The medical students' poll

Question: Whether it is easy - or not - for students to handle permits, accommodation etc., who helped you with it, how can be it easier... "

Juska Matikainen (Finland)

The residence permit has a lot of bureaucratic steps that feel unnecessary but I understand that it might not be possible to avoid them. One thing that would help is if people in public offices spoke English. The language barrier in general is the biggest problem.

That being said, most things have been fairly easy to arrange"

Sebastian Mahzouni Kanfjäll (Sweden)

The school help me getting accommodation in the small hostel, and ANSA members helped me get accommodation elsewhere, I stayed in small hostel for 4 days and then moved out!

To be easier maybe more info, the more the better. Regarding the residence permit I got help from the study department, it was organized, and the option from the study department was helpful.

Sascha Dadgar (Germany)

It is both easy and complicated. In first year we got help from the school with handling the papers and even got someone to come with us to the foreign police department.

The difficult part there is that none of the people working there speaks english even though they deal with foreigners every day. The language barrier in general is often a problem for us foreign students because the slovak language is quite complicated and most Slovaks do not really speak english. But with the help of other students and friends, as well as sharing experiences helps a lot to get along.

- Finding good accommodation is very easy since there is a lot of apartments published on facebook and getting in contact with owners is very simple. Often it is already enough to send a message that you are interested in an apartment, then you come to look at it and you can basically move in the next day. The variety of offers is also very big to as where you prefer to live and if you rather live alone or share with one or more people.
- The best "help" especially for people coming new to Martin are always the older students. It is very easy to get in touch and get help with all sorts of things, weather it is finding an apartment, renting car, planning a trip or also buying old and used things that you might need.

SPOZNÁVAJ PRÍRODNÉ BOHATSTVO TURCA

Deti boli pozornými, aktívnymi a vnímavými účastníkmi podujatia.

Dvojhodinový program pod týmto názvom pripravila pre žiakov základných škôl Nadácia Turčianskej vodárenskej spoločnosti v spolupráci s Jurajom Žiakom zo Správy NP Veľká Fatra a horolezcom Jozefom Krištoffym. Program bol venovaný Svetovému

dňu vody a blížiacemu sa Dňu Zeme. Kino Moskva v stredu 20. marca do posledného miesta zaplnili žiaci ZŠ J. Krónera, ZŠ Nade Hejnej a ZŠ Košťany nad Turcom.

Poslaním podujatia bolo predstaviť žiakom nádheru a silu fatranskej

prírody, v ktorej sa rodí zdravá a chutná pitná voda, a zároveň im vysvetliť, prečo je pravidelné pitie práve takejto vody mimoriadne dôležité pre naše zdravie.

V prvej časti organizátori premietli deťom audiovizuálny dokument o krásach a prírodnom bohatstve Veľkej Fatry. Potom Juraj Žiak porozprával o atraktívnej faune a flóre NP Veľká Fatra. V druhej časti programu si žiaci pozreli film „Zdravá voda z Turčianskej záhradky“. Po ňom Tibor Adamko z Turvodu deťom vysvetlil, prečo je práve turčianska pitná voda taká kvalitná a zdravá. Tretia časť bola venovaná športovému lezeniu a aktívnemu tráveniu voľného času v prírode. Túto časť pre deti pripravil Jozef Krištoffy, organizátor festivalu Hory a mesto Martin.

Celým programom sprevádzal divákov známy vodník Člupko z Turčianskeho kráľovstva včiel a čirej vody. Ten si pre deti pripravil aj záverečný minikvíz. Ukázalo sa, že žiaci boli pozornými divákmi i poslucháčmi. Za správne odpovede dostali zaujímavé vecné darčeky.

Ján Farský, foto: autor

V minikvíze sa vodník Člupko presvedčil, že deti program pozorne sledovali.

ŠKRIATOK PRAMIENOK MEDZI DEŤMI V MŠ

J. Farský medzi deťmi v SMŠ Ako u mamy

Veľmi peknú interaktívnu akciu pripravili pri príležitosti Mesiaca knihy a Svetového Dňa vody 22. marca pre deti pedagógovia v SMŠ Lienka. Pozvali si medzi seba Jána Farského, autora knihy Škriatok Pramienok z Turčianskej záhradky. No ešte predtým deťom čítali príbehy o tomto storočnom, pracovitom škriatkovi, ktorý sa stará o vodičku vo fatranských

prameňoch a studničkách.

Ján Farský deťom porozprával o tom, prečo má od útleho detstva rád knihy, o svojom objavovaní prírody aj o tom, ako tam stretol škriatka Pramienka. Potom deti odpovedali na jeho otázky o škriatkovi a jeho kamarátoch. Do namaľovanej Turčianskej záhradky umiestňovali postavičky škriatka aj víly Rosičky. Ukázalo sa, že deti sú veľmi vnímavé a šikovné. Za odmenu im autor prečítal z knihy príbeh o tom ako sa škriatkovi a vodníkovi skamarátili. A za to, že majú rady knihy aj škriatka a ostatné rozprávkové a vodné bytosti a pijú zdravú pitnú vodu, im Nadácia Turčianskej vodárenskej spoločnosti všetkým venovala

knihy o našom najznámejšom a najpracovitejšom turčianskom škriatkovi.

Aj deti v Centre flexibilnej starostlivosti o deti v predškolskom veku – Škôlke AKO U MAMY i v rovnomených jaslách v Martine sa koncom marca zoznámili so škriatkom Pramienkom a jeho kamarátmi. Rady počúvajú jeho príbehy a pozerajú krásne obrázky o nich. Vedia už, aká je vodička dôležitá, že má byť čistá a že si ju musíme strážiť. Vedeli ukázať na veľkopoľnej kresbe, kde je rieka, kde prameň a kde buk, v ktorom býva škriatok. Preto bol pre nich osobitný sviatok, keď aj medzi nich zavítal spisovateľ-autor

Deti "vyspovedala" aj Televízia Turiec

knihy Ján Farský a porozprával im, ako sa so škriatkom zoznámil. Deti sú čisté a ukladajú si v hlavičkách tie dôležité posolstvá. Hneď si listovali v knižkách, ktoré im J. Farský podaroval, a tešili sa z toho, že majú aj domov knižku, ktorú už poznajú s jaslíčkami či škôlkami.

Autor, foto: (fa, mbk)

J. Farský medzi deťmi v SMŠ Lienka

Autor tiež dostal darček od detí

Medikom roka 2019 je Lukáš Weiss, študent JLF v Martine

Medik roka je odborná súťaž pre študentov 5. a 6. ročníka lekárske fakúlt, v ktorej sa súťaží v teoretických i praktických otázkach v podmienkach skutočnej nemocnice. V rámci praktických medicínskych workshopov si finalisti vyskúšali na makete resuscitovanie či intubovanie novorodenca. Cez veľkosť kľúčovej diery ošetrovali kľb s pomocou artroskopickej kamery, či museli zvládnuť akútne krvácanie do tráviaceho traktu. Súťaž umožňuje medikom dozvedieť sa viac o trendoch v modernej medicíne, ale aj sprostredkovať svoje priority a názory, v čom vidia problémy v zdravotníctve. Víťaz Lukáš Weiss, študent 6. ročníka získal 132 z celkových 147 bodov a bol tak najlepším spomedzi 20 finalistov, takže získal 1. cenu – 3000 eur. „Absolútne som to nečakal, keďže som mal pocit, že mi praktické veci nešli tak, ako by som očakával. Takže sa teším,“ povedal pre portál www.vzdravnictve.sk. V budúcnosti zvažuje špecializovať sa na kardiológiu alebo gastroenterológiu.

Pre MESTSKÉ NOVINY komentoval L. Weiss svoj úspech takto: „Keďže traja predchádzajúci víťazi boli tiež z Martina, už sme o tejto súťaži vedeli, že je fajn a že sa tam dá veľa vidieť. Pozreli sme si na internete, čo sa dalo, o súťaži a pripadalo nám to fajn, vyskúšať to. Čo sa týka prípravy, na tie praktické sa

príliš pripravovať nedá, lebo napr. tam bola artroskopia, simulátory, to tu na fakulte ani nemáme prečo mať, je to predsa len fakulta všeobecného lekárstva. Ale boli sme si vyskúšať v simulačnom centre simulátory, čo sú k dispozícii, na laparoskopii – čo v minulom ročníku bolo na súťaži, ale t.r. nie...:) Čo sa týka teórie, už som mal štátnicu z interny, z toho sa dalo čerpať. Bola tam jedna súťaž zameraná na urgentné stavy na urgentnom príjme, tam mi pomohla tá interna. Po minulé roky tam bolo z Martina viacej ľudí, tento rok sme tam boli len dvaja, ja a Udo Ševčík, tiež šiestak, a on vyhral jednu zo štyroch súťažných kategórií – v rámci urgentného príjmu. Určite odporúčam medikom skúsiť túto súťaž – spoznajú tam nových ľudí, naučia sa nové veci, čo sa bežne na fakulte nedajú. Je tu aj motivácia, tá finančná cena a iné vecné ceny a celkovo je to dobrá skúsenosť.

Autor, foto: vzdravnictve.sk, mbk

V Humennom sa 25. marca uskutočnilo finále súťaže Medik roka 2019. Víťazom 5. ročníka tejto súťaže, ktorú organizuje sieť nemocníc Svet zdravia, je 25-ročný Martinčan Lukáš Weiss z Jesseniovej lekárskej fakulty UK v Martine.

Gaya reklama s dvoma ženami a dialógom. Žena s žltými vlasmi pýta: "Aj TV?". Žena s ružovými vlasmi odpovedá: "NET aj TV, moja :)". V pozadí je logo "gaya" a webová stránka "www.gaya.sk".

Poznáte Martin? Otestujte sa!

Poznajme svoje mesto :) Máme tu 14. vydanie našej rubriky, to minulé zase zaujalo a nebolo až také ťažké. Takže najprv nový test č. 15:

1) Dom, ktorý ešte dnes stojí v bývalej „Jednosmerke“ patrili farbiarovi a hostinskému Tobiašovi Ivankovi (na portrétnej fotografii). Vynikal aj ako národnokultúrny pracovník - bol zakladajúcim členom Národného domu, spoluzakladateľom Priemyselného spolku (1876) a pod. Bol starým otcom významnej martinkej herečky Nadi Hejnej, rod. Pietrovej. Staršia generácia Martinčanov si určite pamätá na tento prízemný dom v podobe zo 60. až 70. rokov 20. storočia. **Nás zaujíma, čo sa v ňom nachádzalo a ako ho Martinčania volali.** (Uznáme viaceré podoby a názvy, ktoré pre tento dom boli príznačné.)
Foto: Literárny archív SNK Martin

2) Dívame sa do Smrtnej ulice, kde sa nachádzal hostinec Pod zeleným stromom. Tu sa schádzali martincké osobnosti z kruhu výtvarných umelcov a spisovateľov. Častými navštevníkmi boli: L. Ondrejov, J. Bodenek, M. Bazovský, F. Štefunko, J. Novák, V. Hložník a. Aj hostinský, ktorého meno chceme vedieť, sa venoval literárnej činnosti. Vydal knihu Spod Veternej hole, ktorú ilustroval F. Kudláč. Písal aj poviedky, publikoval v Národných novinách a v Slovenských zvestiach. **Ako sa volal tento hostinský?** Malá pomôcka - neskôr tento hostinský presťahoval svoj podnik na Kollárovu ulicu a hostinec bol veľmi dobre viditeľný z Kohútovej ulice.
Foto: z knihy Igor Dobrovolný: Riadok - zaniknutá história

Obe odpovede pošlite mailom na adresu: redakcia@mestskenoviny.sk alebo poštou na adr.: MESTSKÉ NOVINY, Michaelliho 3933/4, 036 01 Martin do 20. apríla. Troch vyžrebovaných úspešných riešiteľov odmeníme knihami o Martine.

Rubriku pripravuje: Igor Dobrovolný a Michal Beňadik

VYHODNOTENIE ŠTRNÁSTEHO KOLA

1) Koreňovský poschodový dom stál približne na mieste, kde dnes stojí prízemný objekt služieb na Prednádraží (jedáleň, mäсна, potraviny) s priechodom smerom na sídlisko Prednádražie a žel. stanicu. (V marcovom čísle MN nám zaúradoval tlačiarensky škriatok. Vo vete o Jánovi Hlavajovi nám „vypadla“ veta, že dom staval so svojimi spolupracovníkmi, neskoršími zakladateľmi stavebnej firmy Hlavaj - Palkovič - Uličný. Tá vznikla až roku 1921. Keďže nám táto časť vety vypadla, tak dostala úplne iný význam! Čitateľom sa ospravedlňujem. MB)

2) Emil Koreň (1884-1929), vojak v prvej svetovej

vojne, zajatec na ruskom fronte, príslušník čs. légii, organizátor živnostníckeho hnutia a politický činiteľ, založil obchod so strižným a módnym tovarom. Bol činný v Spevokole, v hasičskom hnutí a od 1924 bol predsedom Klubu čs. turistov v Martine – podieľal sa na úprave Halašovej útulne a stavbe novej chaty na Mart. holiach.

Z úspešných riešiteľov testu sme vyžrebovali 3 výhercov – knihy súvisiace s Martinom (z vydavateľstva MS resp. Vyd. Vydavateľ) vyhrávajú: Milada Šimonová, Ján Švihra a Zdenko Híčík. Knihy si môžu vyzdvihnúť v redakcii MESTSKÝCH NOVÍN, ohlásť sa na mailovej adrese: redakcia@mestskenoviny.sk.

Z ohlasov na TEST

Budova ktorú treba uhádnúť stála niekde v priestore terajšieho obchodu s potravinami, predajne mäsiara Parížeka a kvetinárstva, či verejnej jedálne, na Mudroňovej ulici pri Prednádraží. Oproti nej je postavená nový obchodný dom Galéria. Svedčí o tom doteraz zachovaná Chorvátovská budova na rohu, kde je v súčasnosti zubná ambulancia a v pozadí je viditeľná martincká železničná stanica. Ostatný priestor bol asanovaný. Z uvedených informácií, že vila patrila obchodníkovi, ktorý bol iniciátorom a jedným zo sponzorov výstavby prvej chaty na Martinckých holiach zase vyplýva, že išlo o rodinu Cerjanovcov, ktorá v roku 1928 ponúkla tam ležiacu horáreň a táto bola prebudovaná na Turistickú nocľaháreň nazvanú Chata Andreja Halašu (tzv. Halašovka). Cerjanovci mali

v centre mesta obchod s látkami, ktorý im bol zoštatnený. V sedemdesiatych rokoch slúžila ako obchod s rozličným tovarom aj naproti nej, vedľa Chorvátovského domu. Obchodník, ktorý stojí v spoločnosti na schodoch pred svojim obchodom so strižným tovarom sa volal Emil Koreň. Bol to vtedy jeden z mála poschodových domov v Martine a postavil ho vedľa starého koreňovského domu neďaleko Župného domu.

Vlado Straka

Krásnu fotografiu Koreňovského domu (žiaľ, iba xerokópiu) nám priniesla Ing. Milada Šimonová, rod. Koreňová. Ďakujeme!:) (red.)

Kultúrna scéna

MARTIN

MARTIN

Veľkonočné trhy

18.4.2019 / Divadelné námestie v Martine

Vo štvrtok od 9:00 do 21:00 vás pozývame na „trhy tradičných remesiel spojené s občerstvením.“

15:00

HELIGONKÁRI MAJERČÍKOVCI

15:30

DETSKÝ FOLKLÓRNY SÚBOR KALUŽIAR

16:00

HELIGONKÁRI MAJERČÍKOVCI

16:30

DETSKÝ FOLKLÓRNY SÚBOR TURIEC

17:00

ĽUDOVÁ HUDBA HANULIAKOVCI

18:00

HUDOBNÁ SKUPINA IDEA

Nezmazateľne zapísaný v histórii turčianskej atletiky Dodnes neprekonaný rekordér v hode oštepom

Jozef Vízy, atlét FC Vrútky, dodnes turčiansky rekordér v hode oštepom (starý model) z roku 1932

Ing. Jozef VÍZY (Vizár) - * 16.2.1909 Vrútky - † 18.11.1951 Banská Bystrica

Jeho domény: atletika – pretekár, plávanie, vodné pólo, športový funkcionár, organizátor, rozhodca

Hoci mu nebolo dopriate dožiť sa vyššieho veku a za štúdiom, vojenčinou a prácou prebrázdil české Polabie, Horehronie, Liptov aj Spiš, do turčianskeho športu sa stihol zapísať nezmazateľným spôsobom. Športovec, atlét oštepár udivoval nielen svojou postavou, ale najmä dosiahnutými výkonomi, o ktorých prekonanie sa jeho súper

a nasledovníci márne snažili celé nasledujúce desaťročia.

Vrútocký rodák prežil svoje detstvo aj mladosť na sútoku Turca a Váhu. Potom čo absolvoval ľudovú a Štátnu meštiansku školu na Vrútkach, stal sa študentom martinského gymnázia (1923 – 1927). Ktovie, možno že to bola novopostavená Sokolovňa (1925) na konci Martina a tiež nové škvarovohlinené ihrisko s atletickou dráhou za ňou, ktoré primálo Jožka Vízyho a ďalších atletických nadšencov, aby sa dali do služieb kráľovnej športu. A možno, že to bol o dva roky starší Tibor Smieško, ďalší mimoriadny vrútocký talent, ktorý ho pritiahol k atletike. Jedno je isté, že Jozef Vízy spolu s Tiborom Smieškom, Jozefom Thurzom, Miroslavom a najmä Vladimírom Galandom patrili začiatkom 30. rokov k priekopníkom turčianskej atletiky a svojimi výkonmi sa zaradili k najúspešnejším pretekárom na Slovensku, ale aj v Československu.

Prvý väčší úspech dosiahol Jozef Vízy v drese Turčianskeho Svätého Martina v roku 1928, keď na pretekoch v Banskej Bystrici obsadil výkonom 44,40 m druhé miesto. V roku 1930 na majstrovstvách Československa v Brne poslal svoj oštep na vzdialenosť 55,06 m a získal bronzovú medailu. V roku 1931 sa počas štúdia na Vysokej škole poľnohospodárskej v Brne stal akademickým majstrom Československa. O rok neskôr (1932) dosiahol na tom istom štadióne na majstrovstvách Československej republiky svoj životný úspech, keď v moravskej metropole vybojoval výkonom 56,59 m striebornú medailu. V tom istom roku (1932) utvoril aj svoj osobný rekord 58,80 m. Je priam neuveriteľné, že za celé desaťročia nenašiel v regióne Turca premožiteľa a vrútocký atlét Jozef Vízy je dodnes (2019) držiteľom turčianskeho rekordu

v hode oštepom (starý model).

Nebola to však iba atletika, ktorá spojila Jozefa Vízyho s turčianskym a najmä vrútockým športom. Bol to najmä on, kto začiatkom 30. rokov počas letných prázdnin na prírodnom kúpalisku rieky Váh vytváral a utužoval kolektív mladých Vrútočanov oddaných plávaniu. Tam sa rodila aj ich túžba mať (rovnako ako v Štubnianskych Tepliaciach) svoj vlastný bazén. Patril k najväčším nadšencom a organizátorom výstavby vytúženého kúpaliska, ktoré sa za výdatnej pomoci dcéry (Alice) vtedajšieho prezidenta T. G. Masaryka a predsedníčky Československého Červeného kríža odovzdalo v roku 1932 do užívania. V novovzniknutom Plaveckom oddieli Červeného kríža (PO ČSČK) sa stal členom výboru a náčelníkom plávania. Obetavý inštruktor stál na čele organizovania základných plaveckých kurzov a veľkou mierou sa podieľal v ďalších rokoch na úspechoch, ktoré začali členovia vrútockého plaveckého oddielu dosahovať. V roku 1935 získali vrútockí plavci už po druhý raz titul prebomíkov Stredoslovenskej župy a vodní pólisti aj zásluhou Jozefa Vízyho obsadili druhé miesto. Obdivuhodný nadšenec sa stal dušou a hnacím motorom oddielu a okrem už spomenutých činností, stihol vykonávať aj funkciu vodnopólového rozhodcu. Žiaľ rozvíjajúcu sa činnosť vrútockých plavcov a vodných pólistov prerušili udalosti druhej svetovej vojny a prácu vzácneho človeka na športovom poli, ukončila tragická smrť. Jozef Vízy, úspešný atlét a priekopník plaveckého športu na Vrútkach zomrel vo veku 42 rokov.

Autor: Martin Ferenčík

Foto: 90 rokov turčianskej atletiky

Slovenskí účastníci majstrovstiev ČSR v Brne v roku 1932, zľava: Jozef Vízy (FC Vrútky), funkcionár Rudolf Holzer, Tibor Smieško (FC Vrútky), vytrvalec Jozef Koščák, šprintér Andrej Engel – účastník OH 1932, Jozef Juránek a výškar Štefan Stanislav

Bérešova vyhňa (šmykňa) v Turčianskom Svätom Martine (Venujem Igorovi Dobrovoľnému)

Bérešova šmykňa - v "zadných stavoch" bývali Kovačkovci

Martinské MESTSKÉ NOVINY v januári 2019 uverejnili fotografiu slávnej – historickej kovárskej dielne, ktorá stála na asanovanej ulici historického Martina. Pod fotografiou noviny položili otázku: Kde stála táto historická dielňa, v ktorej sa v hurbanovských rokoch 1848/1849 prekúvali kopy na zbrane, s ktorými turčianski dobrovoľníci nastupovali do zápasov Slovenského povstania? Pretože pre mňa bola táto otázka príliš ľahká, hanbil som sa súťažiť, a preto som s odpoveďou čakal na iný príhodný čas. Veď som bol v tom dome obyvateľom už ako nemluvňa. A od najútlejších rokov sa tam odohrávali moje prvé detské hry. Ako to bolo? Moji rodičia, potom ako sa zobrali, bývali v starorodičovskom dome v Sklabini. Starý otec bol kováč a viedol práce v húfne navštevovanej a žeravo pracujúcej šmykni, ktorá bola vstupnou časťou domu. Starý otec Jozef si želal, aby

sa očakávaný vnuk narodil v jeho dome. Rodičia, ktorí sa chceli usadiť v Martine, mu želanie splnili. A tak som sa narodil v Sklabini v roku 1940, a to 30. októbra 1940 – na deň Martinskej deklarácie. Po dvoch týždňoch – po hornojasenskom krste – sa rodičia presťahovali do Martina. Bývanie si našli u kováča, pána majstra Béreša, v zadných obytných stavoch, pripojených z východnej strany k šmykni. Tam som sa naučil chodiť, hovoriť, poznávať svet. Zapamätal som si ohňami ohoreného pána majstra, a to tak v kovárskej zástere, ako aj kostolnom obleku. Po troch rokoch sme sa presťahovali na Starú Ladoveň, kde nám liptovskí murári postavili rodinný domček podľa vízie a želaní môjho otca. V tom domčeku – dome, prestavanom tak, aby zostala zachovaná otcova architektúra, bývam s mojou manželkou Slávkou. Synovia si už dávnejšie vybudovali svoje domovy, ale do svojho – nášho domova

s rodinami často chodievajú. Moja mama mi tie roky často – dnes sú to už desaťročia – pripomínala. Veď od tých čias uplynulo dodnes viac ako 75 rokov. No predsa na to, ako sme chodievali na návštevu do slávnych susedov, do kúrie Jesenských, si dodnes – podľa jej spomínania živo pamätám. Martinčania azda vedia, kde sa nachádza – na Jesenského ulici (neďaleko zastávky diaľkových autobusov smerom na Bratislavu etc.) – pamätný "kameň", ktorý pripomína udatnú martinskú rodinu Jesenských. Tam stála kúria Jesenských, tam býval Ján Baltazár Jesenský-Gašparé, slovenský dobrovoľnícky kapitán, tam bývali jeho synovia, spisovateľ – legionár Janko, živieniar Fedor a finančník Vladimír. Neďaleko odtiaľ by bolo možné, a to s presnosťou na jeden meter štvorcový, určiť, kde stála Bérešova vyhňa. Od Bérešov do Jesenských bolo treba prejsť – ak teda

Miloš Kovačka (otec - 1912) s autorom článku
Milošom Kovačkom (1940)

to mám stále v jasnom v oku – nie viac ako päťdesiat metrov.

Na šmykňu, bérešovskú i tú starodivovskú v Sklabini, mám jasné spomienky. Mali veľa spoločného, ba totožného. Čmud i jasný oheň – vysoká svieca z kováčskeho uhlia. Mechy, ktoré som neraz obsluhoval. Desiatky kliešti rozličného formátu a dĺžky na uchopenie všakovakých kovaných predmetov. More rozličných kladív a jemných kladiviek. Nákovy; boli tri. A tie kladivkové a kladivové zvonivé skladby! Keď bolo treba ukut' – vykut' žeravý kus železa, hneď traja kováči, učni, tovaryši – v rytme, jeden za druhým, na železo udierali, majster ho obracal, aby úder kladiva prichádzal na akurátne miesta. Železo sa menilo, zrazu dávalo zmysel. A tie iskry padali na všetky strany šmykne. Poézia!

Fascinovali ma zvieratá, kone, ktoré sa pod prístreškami podkúvali. V oku mám mužov, ktorí vedeli udržať ohnutú konskú nohu a konské kopyto nakloniť, aby kováč mohol odmerať podkovu, či na kopyto sadne. A potom ju kováčskymi klincami na kopyto podkul – prikul. Ten spálený puch – pach z kopyta! To bolo niečo. A potom už okutý koník – akoby sme vykračovali v nových topánkach rovno od Baťu. Alebo okuté vozové koleso od kolára. Do šmykne prichádzalo drevené – bosé, od kováča vystrojené na cesty-necesty.

Do šmykni v Martine i v Sklabini chodievali rozliční ľudia, žiadali si nástroje, alebo ich opravu. Po jednom, po dvoch. Ale v januári v roku 1849, v slávnom Slovenskom povstaní, do Bérešovej šmykne (vtedy obecnej) chodievali povstalci. Július Vanovič v Knihe o Martine o slávnej historickej hodine píše: „Tie sekery, kosy, motyky, rýle a čakany – keď sa prichodiacim nedostane iných zbraní – sa tam nielen ostrili, ale aj

prekúvali.“ Áno, bola to šmykňa, ktorá vystrojila do bojov vtedajšie slovenské vojsko.

Spisovateľ Vanovič vpisuje do martinskej historickej pamäte aj ďalšie dôležité riadky. Usudzuje s ďalšími, že Bérešova šmykňa bola v Martine vôbec najstaršou dochovanou budovou. Existovala v dávnych storočiach. Ukuli v nej nielen kovové prvky najstaršej budovy v našom meste – rímsko-katolíckeho kostola Sv. Martina, ale i všetkých ostatných domov a domčekov postavených pred rokom 1788, to znamená aj evanjelického kostola z roku 1784. Od roku 1788 totiž existovala popri obecnej v Turčianskom Sv. Martine – kdesi na dolumestí Pálešova šmykňa. Neskôr, do tercie, aj tretia martinská šmykňa na Smrtnej ulici rozihrala trojhlasný martinský kováčsky zbor: bola to šmykňa Chmelíkova, na ktorú sa tiež veľmi dobre (ako na Bérešovu) pamätám. Stála na miestach, kde je dnes južné parkovisko Sociálnej poisťovne.

Kedysi som tam pozdravoval Bohuša Chmelíka, jeho mamu i suseda oproti, staručkého kostolníka Fiľa a jeho kozičky. To boli časy!

Priatelja, narodil som sa v šmykni, rástol som v šmykni. Kto som vlastne, ak nie som kováč? Často o tom rozmýšľam. Odpoveď nachádzam v mojich úlohách i záľubách. Áno, je to starý Martin. Upozorňujem na jeho jednoduchosť, prostotu. ale i solidaritu a lásku. Na Martinčanov, ktorí ukuli Slovensko. Na to staromartinské V mene Božom! Na to, ako bol Martin bitý, a predsa hrdý. Ako tá Bérešova vyhňa zvalená. Zvalili ju napriek heroickému boju, ktorý o záchranu martinského mestského jadra v 60. rokoch uplynulého storočia, viedli legendárni obrancovia Igor Thurzo a Mišo A. Kováč so svojimi priateľmi. Bolo by dobré, ak by mala čo len taký skromný pamätník, ako má dom Jesenských alebo Vajanského, zvalené domy martinské. Také pamätníky chýbajú aj ďalším – mnohým martinským – rovnako zvaleným domom, paulinyovskému či duloovskému napríklad. Ale

i štvrtiam, slávnemu Riadku i gazdovským Jahodníkom, nepochybne i rozváľanej synagóge. Na obecnú – „bérešovskú“ šmykňu by mohla spomínať – či pripomínať ju kovová plastika kováča inšpirovaná nákovou (s nápisom o pamätnej šmykni) a kliešťami – z kováčskych klieští alebo kováčskych klincov vytvarovanými figúrami ľudí – takých, z akých som sa nedávno radoval na jednej

výtvarnej prezentácii talianskej kováčskej umelkyne. Presne takých, akí kráčali s týmito mestom dejinami, kovali martinské domy i nástroje, ba i chrámy. Ukuli nielen mesto Turčiansky Svätý Martin, ale i Slovensko, postavili základ dnešnému nášmu životu. Som rád, že niečo podobné napísal pred desaťročiami Július Vanovič, keď podčiarkol: „Stará vyhňa mala zostať národnou kultúrnou pamiatkou ako uctievaná kaplnka: pútniku, potomok, postoj a poobzeraj sa, a zamysli sa hlboko: zopár týchto zachovaných kôš a rýľov, týchto niekoľko šablí vyšlo z tejto šmykne, ona ich naostrila a upravila!“

K Vanovičovi dodávam: Áno, šmykňa mohla byť súčasťou Slovenského národného múzea. A aj z neďalekej rozváľanej synagógy mohla byť jedinečná kultúrna – koncertná sieň. No zo synagógy sa – na rozdiel od šmykne – predsa len niečo zachovalo. Dva kovové ozdobné piliere ležia bezmocne v trávě kdesi v našom meste, odsúdené nateraz na možno storočné ležanie. Ved' v tej trávě ležia už niekoľko desaťročí. Tieto piliere by mohli byť dôstojným prvkom možného synagogálneho pamätníka. A kto by chcel, priniesol by k tomu pamätníku kamienok a druhý na ten so zemou desaťročia zrovnaný cintorín, zhabaný, a preto zabudnutý pod trávou povyšše synagógy.

Prostredie v centre mesta by sa takými pamätníkmi upravilo. Dôstojne by pripomínali krušné časy historického Martina, ktorý prišiel o mnohú svoju pamäť. Dnes ju s námahou obnovuje pamäťové „diškurovanie a špacírovanie“ Igora Dobrovolného a jeho priateľov, konané v Martine a vo Vrútkach. Aj preto si cením všetky tie „oral history“ i pamäťové edičné počiny. A na pamätných miestach, keď na ne s bážňou vstúpim, kladím si otázku: Kto sa ospravedlní Martinu za všetky tie krivdy, asanačné brutality, mnohoraké utrpenia i väzenia, za všetko to vandalstvo?

Autor: Miloš Kovačka, foto: archív M. Kovačku

Historická Bérešova šmykňa

Vedenie klubu chce udržať káder hráčov pohromade

Adam Paulíny bol v niektorých momentoch pre súperov na neutržanie. Foto: chir

Riaditeľ HK Martin Milan Murček vyslovil maximálnu spokojnosť s dosiahnutým výsledkom v sezóne 2018/2019. „Rytieri“ boli vo finále play-off 1. ligy vyrovnaným súperom Michaloviec, ktorým podľahli 3:4 na zápasy.

„Myslím si, že naše účinkovanie ako nováčika 1. ligy bolo úspešné. Možno niektorí naši fanúšikovia cítili sklamanie z toho, že sme v 7. rozhodujúcom zápase finálovej série neuspeli na Zemplíne, ale taký je šport. Teší ma, že sme zaznamenali progres a splnili ciele, ktoré sme si vytýčili. Zostali sme verní našej filozofii dávať šancu odchovancom martinského hokeja, zhruba 85 percent hráčov vyrastalo práve v Martine. Do mužského tímu sme tiež zapojili juniorov z našej mládežníckej liahne, čo sa vyplatilo, lebo mladíci Jakub Urbánek (19 rokov), Martin Barto (19 rokov) a Adam Paulíny (18 rokov) dokázali aj vo finálovej sérii svoje schopnosti, ba dokonca v niektorých momentoch sa z nich stali kľúčoví hráči, čo je v ich veku obdivuhodné. Podarilo sa nám splniť aj tretiu úlohu, vrátiť martinských fanúšikov na tribúny zimného štadióna. Čerešničkou na torte v tomto smere boli tri finálové domáce zápasy s trojtisícovými návštevami, ale aj počas celej sezóny sme mali dosť verných fanúšikov, o čom svedčí divácky priemer 1500 na zápas, čo je na 1. ligu absolútna špička. Štvrtý cieľ (stabilizácia klubu) by mal byť splnený tiež, ale to budeme môcť potvrdiť v najbližšom

období po vyhodnotení ekonomickej situácie,“ poznamenal riaditeľ klubu Milan Murček, ktorý je rád, že trénerské duo Róbert Spišák (hlavný) a Radovan Somík (asistent) nastavenú koncepciu dodržiavalo. „Budovať mužstvo z vlastných hokejistov bol náš zámer od začiatku a zároveň sme chceli, aby sme aj v štruktúrach klubu mali odchovancov. Ján Tabaček zostal hráčom, ale už zbieral skúsenosti aj ako športový manažér. No a Rado Somík po prvý raz v kariére okúsil trénerskú lavičku, pričom svojej úlohy sa zhostil výborne. Ukázalo sa, že voľba Róberta Spišáka ako hlavného trénera bola správna. Trénerský tandem sa vhodne dopĺňal, ťahal za jeden povraz a aj s vedením klubu spolupracoval veľmi seriózne. Na čom sme sa dohodli, to platilo, z nastúpenej cesty sa nezišlo ani vtedy, keď mužstvo párkrát prehralo. Nikto nepodľahol panike, nikto mladíkov neodstrčil na vedľajšiu koľaj a hráči sa za to odvdáčili v rozhodujúcej fáze sezóny. My sme nevytvárali stres, dôverovali sme trénerom, celému realizačnému tímu a hráčom, nechodili sme do kabíny...“

Niektorí hokejisti HK Martin (napr. 21-ročný brankár Branislav Bernát) absolvovali veľmi vydarenú sezónu. Podarí sa ich udržať v Turci? „Momentálne je predčasné hovoriť, či nastanú nejaké zmeny v hráčskom kádri, prípadne v realizačnom tíme. To sa ukáže v najbližších dňoch. Ale chcem rokovať s každým hráčom individuálne s cieľom udržať káder pohromade. Som rád, že Braňovi sa tak darilo. O jeho kvalitách som

nepochyboval, veď už v juniorke ukázal veľký potenciál. Keďže brankári dozrievajú trochu pracovať, ak bude na sebe naďalej tvrdo pracovať, mohol by to dotiahnuť ďaleko. Do budúcnosti s ním počítame ako s brankárskou jednotkou.“

Na druhej strane, najskúsenejší martinský hokejista, 38-ročný obranca Ján Tabaček, ktorý napriek svojmu veku patril k lídrom mužstva, vraj uvažuje o tom, že zavesí korčule na klinec. Túto informáciu zachytil aj Milan Murček: „Hoci sa Jano niekde v médiách vyjadril, že to vyzerá na koniec jeho aktívnej činnosti, dúfam, že toto jeho vyjadrenie nie je konečné. Ako ho poznám, do každého tréningu a zápasu ide vždy naplno, neuhne pred žiadnym súbojom. Možno sa cíti unavený, jeho telo je ubolené, ale verím, že keď si psychicky i fyzicky oddýchne od hokeja, tak si to ešte rozmyslí. Bol by som rád, keby sa objavil v našom drese ako hráč aj v budúcej sezóne. Ale je to na ňom, ako sa rozhodne. On obetoval hokeju celý svoj život a aj keby už ukončil hráčsku kariéru, zostal by v štruktúrach klubu ako doteraz a naďalej by aj trénoval mládež.“

Kým pre hokejistov sa súťažné povinnosti skončili a už trénujú len v udržiavacom režime, riaditeľ klubu má teraz práce vyše hlavy. Nie sú to len rokovania s hráčmi. Je potrebné uzavrieť ročník 2018/2019, dotiahnuť ekonomicke veci, začať pracovať na novej sezóne...

„Chceme sezónu uzavrieť bez dlhov. Nemám obavu, že by sme situáciu nezvládli. Letná príprava sa začne, ako zvyčajne, začiatkom mája. Naším cieľom je znovu vybudovať súdržný, jednoliaty kolektív. Verím, že zabezpečíme všetky náležitosti tak, aby sme budúcu sezónu odštartovali bez problémov. Podľa toho, ako na tom budeme ekonomicky, si môžeme dávať výkonnostné ciele. Určite však na našej stratégii nebudeme nič meniť. Budeme sa spoliehať na vlastných hráčov a máme už vyhladených ďalších juniorov, ktorých zaradíme k mužom do prípravy.“

Pre martinský klub stále bliká nádej postupu do Tipsport ligy, ak by sa rozšíril počet na 14 (a Slovan by zostal v KHL), alebo so Slovanom a niekto z účastníkov najvyššej súťaže by nesplnil licenčné podmienky. „Zatiaľ sa tým nezaobráame, ale ak sa to nerozlúskne v najbližšom období, potom už bude neskoro, lebo príprava na najvyššiu súťaž si vyžaduje iné parametre. Ak by existovala možnosť postúpiť do vyššej súťaže, zvažili by sme to, ale nie za každú cenu, lebo na to, aby sme tam boli konkurencieschopní, by sme potrebovali nejakú finančnú injekciu,“ podotkol riaditeľ HK Martin Milan Murček. **Autor: Ľubomír Chochula**

„Rytieri“ HK Martin si siahli až na hranicu svojich možností

Hlavný tréner „rytierov“ Róbert Spišák. Foto: chir

Martinskí hráči pod vedením trénerskej dvojice Róbert Spišák a Radovan Somík produkovali v ročníku 2018/2019 hokej, na ktorý sa dalo pozerat' a s ktorým sa stali vicemajstrami 1. ligy. Po skončení finálovej série sme oslovili hlavného kormidelníka „rytierov“ Róberta Spišáka.

„Až na príchody brankára Dominika Riečického a obrancu Martina Šimona v januárovom prestupovom termíne, ako aj návrat útočníka Jakuba Urbánka z dvadsiatky, sme odohrali celú sezónu s mužstvom, ktoré sa vytvorilo pred štartom súťaže. Postavili sme to na odchovancoch a mladých hráčoch, ktorých však výdatne podporovalo päť až šesť skúsenejších hokejistov. Títo vedeli tzv. „mladé pušky“ vhodne usmerniť, čo sa preukázalo hlavne v play-off. Vytvorili sme dobrý team-work. Ale všetko sa to začalo už v predsúťažnom období. Hoci sa prípravné zápasy berú tak trochu s rezervou, víťazstvá (dokonca aj nad tímami najvyššej súťaže) nás povzbudili v tom, že môžeme byť úspešní v 1. lige. A to sa aj stalo. Hoci sme sa nevyhli zakolísaniam (napr. domáca prehra s Humenným a porážka v Pov. Bystrici), nemožno hovoriť o poklese. Sínusoida našich výkonov bola počas celej základnej časti vcelku konštantná. Záver dlhodobej fázy bol z našej strany výborný. Obhájili sme 2. miesto, čo bolo veľmi dôležité z hľadiska ďalšieho vývoja play-off. Čo sa týka vyradovacej časti, v 1. kole (štvrtfinále) sme vyradili Bratislavu (3:0 na víťazstvá), ale nebola to ľahká cesta. Proti tomuto súperovi, ktorý sa spoliehal na výborného gólmána, sme odohrali náročné stretnutie. V treťom zápase na bratislavskom ľade viedli domáci o dva góly, ale potom sme trikrát skórovali, čím sme spečatili náš postup do ďalšieho kola. V semifinále sme narazili na Dubnicu. V otváracom dueli na našom štadióne sme zvíťazili po predĺžení, ale na

druhý deň sme výhodu domáceho prostredia nevyužili a nevyšiel nám ani tretí zápas, tentoraz v Dubnici, kde sme znovu ťahali za kratší koniec. Prehrávali sme v sérii 1:2, ale práve v týchto ťažkých chvíľach sa mužstvo zomklo, dokázalo sa vyburcovať a nabudiť. V štvrtom súboji sme domácich zdolali presvedčivo 8:1. Vtedy sa séria zlomila v náš prospech, čo sme následne potvrdili na svojom ľade, kde sme dosiahli ďalšie vysoké víťazstvo. Potom sme uspeli znovu v Dubnici, takže túto sériu sme vyhrali 4:2. Vo finále sme si zmerali sily s veľmi silným a konsolidovaným súperom. Michalovce tri sezóny budovali mužstvo, aby dosiahli potrebnú kvalitu. Škoda, že sme do finále vstúpili s výrazným hendikepom. V úvode série nám chýbali dvaja rozdieloví hráči, Ján Tabaček a Ivan Brezniak, pričom v prvom dueli sa zranil Tomáš Pokrivčák a v tom druhom Michal Dvořák. Do zostavy sa síce vrátil Matúš Rudzan, ale aj tak sme boli oslabení. V prvých dvoch zápasoch finálovej série sme museli hrať s piatimi obrancami a deviatimi útočníkmi, čo hráčov dosť vyčerpalo. Napriek tomu sme po úvodnej prehre 0:3, dokázali na druhý deň zvíťaziť v Michalovciach 2:1 po predĺžení. A to vďaka vynikajúcemu výkonu brankára Branislava Bernáta, nesmiernej bojovnosti celého mužstva, obetavosti, húževnatému vzdoru a zodpovednému spôsobu hry s precíznym blokovaním striel protivníka. V treťom zápase, prvom vo finále na martinskom ľade, sme našu veľmi kvalitnú hru korunovali víťazstvom 2:0. Ujali sme sa vedenia v sérii a na druhý deň sme doma mohli ísť do trháku, ale napriek tomu, že sme podali hádam ešte lepší výkon, tentoraz sme prehrali 2:3. Žiaľ, rozhodcovia nám za nerozhodného stavu neuznali gól, ktorý neskôr strelili hostia. V piatom finálovom dejstve sme nezvládli záver, ešte šesť a pol minúty pred koncom riadnej hracej doby sme viedli

2:0, ale napokon sme prehrali 2:4. Séria sa za stavu 3:2 pre Michalovce presunula do Martina. Víťaz základnej časti mohol na našom klzisku rozhodnúť o celkovom triumfe v 1. lige, tým pádom aj postupe do baráže, ale my sme sa zmobilizovali a tento mečbal súpera sme odvrátili. Zvíťazili sme 2:1. Chlapci ukázali charakter, srdiečko, mentálnu silu. A tak sa chlieb lámal až v siedmom rozhodujúcom zápase finále v Michalovciach (8. marca), kde sme v úvodnej tretine dostali dva góly a potom to už bolo ťažké zastaviť (prehra 2:6). Chceli sme vyhrať, mrzí nás, že sa to nepodarilo, ale treba uznať aj kvalitu súpera. V tomto záverečnom finálovom súboji boli Michalovce lepším tímom. Do sezóny sme vstupovali s cieľom, že chceme byť úspešní. S každým zápasom a krokom, ktorý sme urobili, sme sa presviedčali o tom, že sa to dá dosiahnuť. Mužstvo napredovalo, hráči si čoraz viac osvojovali systém hry a ich kvalita išla nahor. Chlapci si počas celej sezóny, najmä v play-off, siahli až na hranicu svojich možností. To, čo nás limitovalo (užší káder; menšia skúsenosť) nahrádzali obrovskou bojovnosťou, osobnou statočnosťou, profesionálnym prístupom k tréningovému procesu a zápasom. V kabíne bol našou predĺženou rukou Ján Tabaček, ale svoje postavenie tam mal aj ďalší skúsený borec Jakub Langhammer. Vysoko vyzdvihujem spoluprácu s mojím asistentom Radom Somíkom, ktorého považujem za férového chlapa. On čerpal zo svojich bohatých hráčskych skúseností, ja som sa snažil využívať tie svoje trénerské. Dali sme to dokopy a fungovalo to. Veľmi dobre sa mi spolupracovalo s celým realizačným tímom, ako aj vedením klubu. V Martine je výborné hokejové zázemie s vynikajúcimi fanúšikmi, ktorých na tribúny pritiahol herný prejav i nasadenie hráčov. Mám záujem tu zostať a byť aj naďalej trénerom HK Martin,“ skonštatoval Róbert Spišák.

Autor: Ľubomír Chochula

Brankár Branislav Bernát. Foto: chir

Interview so športovým lekárom martinských hokejistov

Lekár martinských hokejistov MUDr. Jaroslav Lúčan, PhD. Foto: archiv.jl

Športový lekár je dôležitou súčasťou realizačného tímu každého klubu, lebo len zdravý športovec môže podávať plnohodnotné výkony. Lekárom HK Martin bol v sezóne 2018/2019 MUDr. Jaroslav Lúčan, PhD., ktorý svojich pacientov-hokejistov dokázal po zranení či chorobe v čo najkratšej dobe znovu vrátiť na ľad.

Prečo ste si vybrali lekárske povolanie?

Pred maturitou som si dal prihlášky na prírodné vedy a medicínu. Prijali ma a vybral som si lekársku dráhu. Študoval som na UPJŠ v Košiciach a na JLF UK v Martine, keď otvorili všetky ročníky. Od roku 1972 až doteraz som pracoval na chirurgickej klinike UNM v Martine. Absolvoval som dve atestácie z chirurgie a nadvstavbovú z onkológie, pretože nádorové ochorenia dominujú. Urobil som vyše šesťtisíc operácií. Na záchranke som slúžil 31 rokov. Okrem toho som absolvoval rôzne školenia v športovom lekárstve, s ktorým som začal v Dukle Trenčín, kde som bol hlavným lekárom (1974/1975). Tam som mal na starosti športovcov zo siedmich oddielov. Dominoval hokej, pri ktorom som spoznal vynikajúcich ľudí (Jaro Walter, Fero Hossa, Zdeněk Chára a ďalší). Popri práci je mojím koníčkom lyžovanie

a turistika. Ako dobrovoľný člen HS som odpracoval 32 rokov vo Vrátnej doline. Už 20 rokov pomáham pri zdravotníckom zabezpečení martinského hokeja. Zúčastňujem sa aj sústreďení slovenských reprezentácií do 16 a 18 rokov. Ak má človek rád hokej, tak väčšinou mu nezištne venuje mnoho času, ináč sa to nedá robiť.

Nočnou morou hokejistov sú zranenia. Ktoré sa vyskytujú najviac?

Medzi najčastejšie zranenia patria tržnozhoždené rany na tvári, pohmoždenie svalstva, poranenie ramena, kolena, lakťa, kosti ruky, rebier a slabín. Pri vážnych poškodeniach väzov v ramennom a kolennom zhybe je nutná operácia. Nezanedbateľné sú aj poranenia chrbtice, zvlášť u starších hokejistov.

Aký najťažší prípad ste v sezóne riešili?

V priebehu sezóny sme riešili natrhnutie bočného väzu v kolene a bolesti C chrbtice. V play-off bolo toho viac, množstvo tržných rán, pohmoždenie ramena, kolena, stehna, zlomenina nosa. Všetko sme v krátkom čase zvládli až na jedného hokejistu, ktorý už nenastúpil do konca sezóny. Samozrejme, že treba liečiť nielen úrazy, ale aj virózy, črevné ťažkosti, atď. Počas zápasov som ošetroval aj troch divákov.

Hokejisti sú tvrdí chlapi, ktorí veľa vydržia. Čo vy na to?

Dobre poznáme jedného „železného“ muža – Roba Švehlu, ktorý sa tým preslávil aj v NHL. Dnešní hokejisti hrajú niekedy tiež so sebazaprením, ale ide predovšetkým o starších; mladší sú citlivejší.

Sú pri nasadzovaní liekov v prípade choroby či rekonvalescencie nejaké obmedzenia?

Zoznam zakázaných liekov majú naši hokejisti k dispozícii. Nikto neužíva žiadne nedovolené lieky!

Boli ste s mužstvom celú sezónu, poznáte ho detailne, dosiahlo maximum, čo mohlo?

Myslím si, že vedenie HK Martin, realizačný tím a hráči (v tíme dominujú Martinčania a predovšetkým mladí hráči) vybojovali umiestnenie nad očakávanie. Pri troche šťastia sme mohli dosiahnuť ešte viac. Osobne som veľmi spokojný a určite aj naši úžasní fanišikovia. Verím, že budúca sezóna môže byť ešte úspešnejšia.

Najlepší strelec 1. ligy nemá „zajačie úmysly“

Krídelný útočník HK Martin František Poliaček (26 rokov) odohral v prvolygovej sezóne 2018/2019 celkovo 61 zápasov, v ktorých strelil spolu 41 gólov. Stal sa nielen najlepším kanonierom súťaže, ale aj najproduktívnejším hráčom (85 bodov).

„Najviac si vážim gól do siete Michaloviec na našom štadióne v šiestom zápase finálovej série. Bol to víťazný gól na 2:1 v závere riadneho hracieho času (121 sekúnd pred tretím klaksónom – pozn. red.). Touto výhrou sme odvrátili mečbal súpera, vyrovnali stav série na 3:3 a vymýtli si siedmy rozhodujúci duel na Zemplíne. Škoda, že v Michalovciach nám to potom o dva dni neskôr nevyšlo. Domáci sa na toto stretnutie pripravili lepšie. V prvej tretine dali dva šťastnejšie góly a potom to celé režírovali až do konca. Samozrejme, že nás to mrzí. Určite to však bola úspešná sezóna, ktorú hodnotím veľmi pozitívne. Keď sa vlni začalo budovať mužstvo, nikto nečakal, že to dotiahneme až tak ďaleko. Veľmi ďakujem našim fanišikom za podporu, oni nám neskutočne pomáhali v každom zápase. Čo sa týka mojej najbližšej hokejovej budúcnosti, pevne verím, že budem hrať za Martin aj v budúcom ročníku,“ uviedol František Poliaček.
Stranu pripravil: Ľubomír Chochula

František Poliaček s pohárom pre HK Martin za 2. miesto v 1. lige. Foto: l'ch

Goldspart víťazom základnej časti Turčianskej hokejbalovej extraligy

Do play-off Turčianskej hokejbalovej extraligy (THbE) vstupuje z 1. miesta po základnej časti Goldspart Martin. Vo vyradovacej fáze si zahrá osem najlepších mužstiev z desiatich účastníkov.

Goldspart, ktorý si majstrovský titul vybojoval v sezóne 2016/2017, má najvyššie ambície aj v aktuálnom ročníku. Vlni stroskotat už vo štvrtfinále s L. Mikulášom, ale tentoraz by bol takýto scenár obrovskou senzáciou. Liptáci v tejto sezóne obsadili v 18-kolovej základnej časti 2. miesto, tretí skončil Sever, až štvrtý bol obhajca vlaňajšieho prvenstva Santa Monica (vtedy aj víťaz dlhodoberých častí), 5. pozícia patrí Diakovej a na 6. priečke sa umiestnil Fest Citron.

Do play-off ešte postúpili siedmy Malý Čepčín a ôsmy Stars. Keďže play-off je akoby nová súťaž, v ktorej sa nedajú vylúčiť prekvapenia na úkor favoritov, nikto nemá dopredu nič isté. V tejto sezóne sa po rozšírení súťaže z ôsmich na desať účastníkov hrá play-off iným systémom ako minulý rok. **Štvrtfinálové dvojice:**

Goldspart Martin, horný rad zľava: Dušan Štrbák, Adrián Púček, Luboš Zetík, Radovan Rohoň, Peter Mišík, Jaroslav Sušienka, Lukáš Tomka, Zdeno Lazárik, Roman Stupák. Dolný rad zľava: Marián Hazucha, Dušan Labaš, Róbert Papp, Michal Fodrek, Peter Jurošek, Róbert Kunc, Patrik Lazárik (dieta), Richard Kolek, Dávid Zetík (dieta). Foto: Rudolf Kralovanský

Goldspart (1.) vs. Stars (8.), L. Mikuláš (2.) vs. Malý Čepčín (7.), Sever (3.) vs. Fest Citron (6.), Santa Monica (4.) vs. Diaková (5). Na postup do semifinále treba dosiahnuť tri víťazstvá. Hracie dni: 6. a 7. apríla, 13. a 14. apríla, prípadný piaty rozhodujúci duel 20. apríla.

Včelín začal semifinále víťazstvom, Bernoláčik naopak prehrou

V Turčianskej florbalovej lige (TFL) je play-off už v plnom prúde. Víťaz základnej časti Včelín i úradujúci majster Bernoláčik, ktorý bol na 2. mieste, mali vo štvrtfinále voľno a kvalifikovali sa priamo do semifinále.

Vo štvrtfinálových sériách potvrdili Turany (vyradili Zenit 2:0 na zápasy) i Black Hawks Žilina (zdzolali Immortals Martin 2:0 na zápasy) povest'

lepšie postaveného mužstva po základnej časti. V prvých dueloch semifinále (28. marca) úlohu favorita zvládol iba Včelín, ktorý zvíťazil nad Black Hawks 7:3. Bernoláčik totiž podľahol Turanom 2:4. Keďže sa hrá na dve víťazstvá, v ďalšom stretnutí (4. apríla) musí obhajca trofeje odvrátiť hrozbu vypadnutia, čo nebude jednoduché, lebo hráčom Turian s jedlom rastie chuť a majú apetít na finálovú účasť. Včelín má tiež k dispozícii postupový mečbal do finále, ale Žilina ešte zbrane neskladá.

Zabojuje Fomat na jar o top 5?

Futbalisti MŠK Fomat Martin si v jarnej časti sezóny 3. futbalovej ligy (skupina Stred) chcú napraviť reputáciu po nevydarenej jeseni. Zatiaľ absolvovali dve stretnutia, v Kalinove remizovali 1:1 a doma v Žabokrekoch vyhrali v 17. kole nad Lučencom 4:1 (30. marca).

Predseda Výkonného výboru MŠK Fomat Martin Gregory Delton zostáva optimistom, čo sa týka umiestnenia do 5. miesta, na ktoré Martinčania momentálne strácajú 10 bodov. „Verím, že je to ešte reálne. Mužstvo sme adekvátne doplnili o niekoľko posíl (ikona žilinského futbalu Miroslav Barčík už nastúpil za Martin proti Lučencu – pozn. red.), naši hráči majú kvalitu, preto predpokladáme, že jarná odvetná časť dopadne pre nás lepšie.“

Aj športový manažér Fomatu Ivan Šenšel si myslí, že sa nebudú musieť sústrediť na záchranárske práce. „Naopak, chceme hrať lepší futbal a posunúť sa v tabuľke vyššie. Čo sa týka budúcnosti, Martin sa nemôže uspokojiť s 3. ligou, ambíciou musí byť účinkovanie minimálne v 2. lige, ale za týmto cieľom nepôjdeme bezhlavo. Najskôr treba niektoré veci zmeniť. Kým na to nebude finančné zabezpečenie a potrebné futbalové zázemie s infraštruktúrou, zostane to iba snom.“

Prvý gól Martina v jarnej časti strelil v Kalinove stredný obranca, 23-ročný Tomáš Stašík (dostal sa na ihrisko ako striedajúci hráč až v 82. min), ktorému stačilo šesť minút na to, aby skóroval, čím zabezpečil svojmu tímu remízu. Proti Lučencu však už hral od začiatku zápasu a znovu s

Milan Vajagič (vľavo) pečatil výhru nad Lučencom. Foto: chir

kapitánskou páskou. „Máme dost' natrénované a na tom chceme stavať. Všetci očakávame, že na jar budeme podávať kvalitnejšie výkony ako na jeseň. Chceme bodovať v každom stretnutí.“ dodal T. Stašík. Fomat podal proti Lučencu dobrý výkon, domáce góly dali Martin Garaj, Filip Mod'oroší, Tibor Ďungel a Milan Vajagič. Martinčania sa v 18. kole predstavia v Krásne nad Kysucou (7. apríla) a potom privítajú doma Oravské Veselé (13. apríla o 15.30 h v Žabokrekoch).
Stranu pripravil: Ľubomír Chochula

Po polčase nadstavbovej časti stále bliká nádej na postup do baráže

Vladimír Buvala (č. 35) sa dokázal proti Košiciam strelecky presadiť. Foto: chir

Hádzanári MHÁK Martin privítali 23. marca v športovej hale na Podháji favorita nadstavbovej časti 1. ligy družstvo Košice Crows, ktorému podľahli 28:33. Vtedy už mali na svojom konte dve víťazstvá a jednu prehru.

Martinčania sú po polčase nadstavby na 3. priečke so ziskom štyroch bodov, všetky svoje štyri duely odohrali doma, takže v odvetnej časti budú hrať len u súperov. Cieľom zostáva skončiť medzi dvoma najlepšími, čím by sa kvalifikovali do baráže o účasť v najvyššej súťaži s jedným z dvoch najhorších extraligistov.

Prvú polovicu nadstavbovej časti 1. ligy, do ktorej martinští hádzanári postúpili z 1. miesta vo svojej skupine A, zhodnotil prezident a tréner MHÁK Martin v jednej osobe Ladislav Bíro st. „Do nadstavbovej časti sme vstúpili povinnou výhrou nad Slovanom Levoča (31:25), ale potom sme, žiaľ, nezvládli zápas s Tatranom Stupava, ktorý sme si prehrali sami (25:30). Kým hosťom sa mimoriadne darilo, my sme zo súperovho brankára urobili gólmána svetového formátu, zahodili sme 15 čistých šancí, čo rozhodlo o našej porážke. V odvete budeme chcieť Stupavčanom vrátiť požičané a zvíťaziť na ich palubovke. Proti tímu Agrokarpaty Pezinok (výhra 37:28) po prvý raz v tejto sezóne nastúpil po zranení náš najlepší hráč Vladimír Buvala, ktorý bol oporou

našho tímu aj proti Košiciam. Hoci po ročnej pauze to ešte nemôže byť stopercentné, hral vynikajúco, potvrdil svoju kvalitu a strelil 10 gólov (v tomto smere mu sekundoval len Boris Saitz s 8 presnými zásahmi). Tento šláger spĺňal extraligové parametre, hralo sa vo vysokom tempe, bolo to fyzicky veľmi náročné. Posilnení Košičania súčasnými a bývalými reprezentantmi Slovenska sa predstavili vo výbornom svetle, perfektnou kombinačnou hrou si vytvárali gólové príležitosti a aj ich s prehľadom premieňali na góly. Ich fyzická prevaha dominovala v osobných súbojoch, v obrane a útoku. Stálo nás to veľa síl, ale veľkou bojovnosťou, perfektným prístupom a zlepšeným pohybom v útočnej fáze, sme s favoritom držali krok po celý zápas. O to viac si to vážim, lebo sme museli nastúpiť bez dvoch hráčov základnej zostavy z dôvodu ochorenia. Najväčším pozitívom bolo veľké nasadenie a túžba po víťazstve našich hráčov, čo ocenili aj fanúšikovia, ktorých bolo v hale

pomerne dosť a ktorí sa nám po zápase podľakovali potleskom za húževnatý výkon. Košice boli našim najsilnejším súperom v aktuálnej sezóne, prevyšovali nás fyzickými dispozíciami i skúsenosťami. Podľa mňa majú na to, aby postúpili až do extraligy. Nechcem, aby to vyznelo ako výhovorka, ale mrzí ma, že často nečistá obrana na nášho pivota Hilmaru Palssona nebola dostatočne potrestaná rozhodcami, čo malo dopad na výsledok (28:33). Treba sa z tejto prehry poučiť. Kvalitný protivník nám uštedril lekcii z efektivity, nastavil zrkadlo, ako na tom sme, pomohol odkryť rezervy a odhaliť slabšie stránky, ktoré musíme odstrániť, aby sme sa zlepšili. Napriek tomu, že sme momentálne v tabuľke tretí, zbrane neskladáme. Z hľadiska postupu do baráže bude asi kľúčovým stretnutím odvetu v Stupave. Za zlyhanie v domácom prostredí, streleckú nemožnosť, ktorá nás obrala o dva body, sa budeme chcieť revanšovať práve na Záhorí. Chceme ukázať svoju silu, potvrdiť ambície a podať čo najlepší výkon. Verím, že zdravotný stav nám dovoľí nastúpiť v plnej zostave. Určite ešte zabojujeme o druhé postupové miesto do baráže (to prvé s najväčšou pravdepodobnosťou získajú Košice). Držte nám palce,“ vyzval fanúšikov Ladislav Bíro st. **Ďalší program hráčov MHÁK v nadstavbovej časti 1. ligy:** Levoča vs. Martin (6. apríla), Stupava vs. Martin (13. apríla), Pezinok vs. Martin (27. apríla) a Košice vs. Martin (4. mája).

Jozef Lettrich odišiel do futbalového neba, česť jeho pamiatke!

Jozef Lettrich, bývalý futbalista Martina a TJ Družstevník Dubové odišiel vo veku 71 rokov do futbalového neba.

Počas svojej 22-ročnej futbalovej kariéry odohral 20 rokov za Dubové. Bol postrachom súperov nielen v Turci, ale aj na Orave a Liptove. Bol to pán futbalista, o čom svedčí 257 nastrieľaných gólov. Kariéru ukončil v roku 1988 ako 40-ročný. Na tohto výborného kamaráta, skvelého človeka spomínajú všetci s úctou. My sme oslovili jeho dvoch bývalých spoluhráčov. Jozef Huťka: „On hral za Martin dva roky, ale viac sa presadil v okrese, kde sa z neho stala veľká športová osobnosť. Bol to veľký srdciar.“ Igor Libo: „Jozko bol ikona futbalu v obci Dubové. Vždy hral tam, kde bolo treba. Niekedy ako nekompromisný stopér, inokedy ako útočné hrotové „kladivo“. Pre futbal by sa obetoval. Všetkým nám bude chýbať.“ Česť jeho pamiatke!

Stranu pripravil: Ľubomír Chochula

Ikona futbalu v obci Dubové Jozef Lettrich (vľavo). Foto: chir

TOĽKO PLATÍTE!

1000L
0,88€
turvod

1000L
340€
balená voda

**AŽ 380 KRÁT
LACNEJŠIA**
JE PITNÁ VODA Z VODOVODU,
ako balené vody v nezdravých plastových fľašiach!

PIME
DOBRÚ, ZDRAVÚ A LACNÚ
VODU Z VODOVODU!

Spoločnosť s dlhoročnou pôsobnosťou na trhu prijíma do riadneho pracovného pomeru zamestnancov na pozície:

- **OBSLUHA TROJ- A PÄŤOSÉHO FRÉZOVACIEHO CNC CENTRA**
- **OBSLUHA SÚSTRUŽNÍCKEHO CENTRA**

POŽADUJEME

- vyučený v danej profesii a prax minimálne 3 roky
- znalosť čítania výkresovej dokumentácie
- zmysel pre kusovú a malosériovú výrobu
- zodpovednosť a vysoká kvalita práce

PONÚKAME

- výhody v rámci vnútorného motivačného systému spoločnosti
- možnosť odborného rastu a ďalšieho vzdelávania
- práca v príjemnom kolektíve a dobrom pracovnom prostredí
- mzda podľa schopnosti a výsledkov od 600 do 1100 eur

VAŠE ŽIADOSTI POSIELAJTE NAADRESU

Viena international, s.r.o., Personálne oddelenie
Kráčiny 2, 036 01 Martin, T: 043 / 4200 104, E: kovac@viena.sk

Oslovíme iba tých záujemcov, ktorí splnia požadované kritériá.

PONUKA PRÁCE

Príjmem zvärača so štátnou skúškou Z-M1 a s úradnou skúškou podľa normy STN EN 287-1 /135 P BW 1.2../.

Svoje životopisy zasielajte na mailovú adresu:
kubenova@compel-rail.sk, alebo tel. 043/4007 111

**Chcete zázrak?
Sme tu pre vás.**

MARTIN

BANSKÁ BYSTRICA

KOŠICE

SANATÓRIUM HELIOS®

Centrum gynekológie a reprodukčnej medicíny

www.sanatoriumhelios.sk

**PONUKA PRÁCE
HĽADÁME DOHODÁROV
(DISTRIBÚTOROV)**

**NA PRAVIDELNÝ ROZNOŠOVANIE
A LETÁKOV PRÁCA VHODNÁ PRE
ŠTUDENTOV, DÔCHODCOV
PROGRESÍVNE OHODNOTENIE**

JÁN RUSNÁK: 0905 862 561

**PENZION
LADOVEN**

PONUKA PRÁCE

PRÍJMEME KUCHÁRA A ČAŠNÍKA

Svoje životopisy zasielajte na mailovú adresu:
info@penzionladoven.sk, alebo tel. 0903 586 271

Rozhovor s primátorom Vrútok po 100 dňoch vo funkcii

Primátor Vrútok Branislav Zacharides. Foto: Milan Brandejský

Branislav Zacharides sa funkcie primátora Vrútok ujal 7. decembra 2018 na slávnostnom zasadnutí nového mestského zastupiteľstva. Odvtedy začal naplňovať svoj mandát, ktorý je dosť silný, nakoľko vo vlaňajších komunálnych voľbách mu až 65 % zúčastnených voličov dalo svoj hlas.

Ako hodnotíte prvých 100 dní vo funkcii primátora mesta Vrútok. Čo všetko sa podarilo za toto obdobie urobiť?

Žiadnych rozbehových 100 dní sme si nedali, ale samozrejme, že po voľbách bolo potrebné venovať priestor aj otázkam kreovania a personálneho obsadenia mestskej rady a komisii mestského zastupiteľstva. A v prípade Vrútok aj voľbe hlavného kontrolóra, ktorá nás čakala už na decembrovom zasadnutí mestského

zastupiteľstva. Popri tom sme okamžite riešili akútne témy, nech už to bolo zachovanie spoločného stavebného úradu s Lipovcom a Turčianskymi Kľačanmi, obnovenie časopisu Vrútočan, záchrana vrútockého gymnázia, ktorému hrozilo, že nebude môcť prijať do 1. ročníka žiadneho žiaka, či zmenu podielu Vrútok na financovaní MHD. Všetky veci sa podarili a ideme ďalej.

Aké najbližšie výzvy mesto čakajú? Čo by najviac z hľadiska trvalo udržateľného rozvoja pomohlo Vrútkam, aby sa tam občanom ešte lepšie žilo?

Vždy je čo vylepšovať. Na svojom februárovom zasadnutí zastupiteľstvo schválilo program pre toto volebné obdobie, ktorý sa venuje všetkým oblastiam rozvoja

mesta. Ten vo veľkej miere závisí aj od úspešnosti v získavaní mimorozpočtových zdrojov. Aj preto sme už predložili vlastné projekty do viacerých výziev, či už z eurofondov alebo domácich zdrojov. Dotýkajú sa rozvoja športu, energetickej efektívnosti budov, prevencie kriminality, ale aj vytvorenia stálej expozície dejín železničarských Vrútok. Zareagovali sme tiež na aktuálnu výzvu ministerstva vnútra na získanie eurofondov na zriadenie komunitného centra. Budova, ktorú sme na to chceli využiť, by si však žiadala výraznú finančnú injekciu aj z vlastných zdrojov mesta. Občania nás formou petície vyzvali na nájdenie inej lokality. Aj preto sa mesto Vrútky rozhodlo nezapojiť sa do tejto výzvy. Pokiaľ ide o blízku budúcnosť, pripomínam, že prebieha verejné obstarávanie na zhotoviteľa cyklotrasy Martin – Vrútky, ku ktorej by sme vo Vrútkach chceli ešte zriadiť aj oddychovú zónu.

Prednostkou Mestského úradu Vrútky je Anna Sviteková. Prečo práve ona?

Ide o bývalú vedúcu odboru životného prostredia na vrútockom mestskom úrade. Problematika verejnej správy a činnosti mestského úradu jej teda nie je neznáma. Opakovane tiež uspela vo voľbách za poslankyňu mestského zastupiteľstva, čo znamená, že má nielen svoju dôveru, ale aj dôveru vrútočkej verejnosti.

V poslancekom zbore nastali dve zmeny, bude to mať nejaký vplyv na procesy v zastupiteľstve?

Tým, že funkcie hlavného kontrolóra a prednostky mestského úradu obsadili poslanci, na ich miesta nastúpili náhradníci Ing. Marek Veverka a RNDr. Mária Rovňáková. Obaja sa zapojili aj do činnosti komisii zastupiteľstva, takže sú v procesoch prerokovania a riešenia jednotlivých vecí plne zaangażovaní. Prajem im obom, aby sa im darilo naplňovať svoje predsavzatia.

Autor: Eubomír Chochula

Dotácie na šport, kultúru, školstvo a sociálne veci na rok 2019

V zmysle VZN č. 9/2015 o poskytovaní dotácií boli z rozpočtu mesta schválené dotácie: HbK Kometa Vrútky 4200 €, Tenisový klub Vrútky 500 €, TJ Sokol Vrútky 1100 €, PVK Vrútky 2700 €, FC Attack Vrútky 3250 €, SZPP Parkinson Vrútky 300 €, TJ Lokomotiva Vrútky 1300 €, Šípkarský klub Vrútky 100 €, Turčianski raci 300 €, Vodácky klub Lodenica Štrky 300 €,

Active Kids 500 €, Združenie rádioamatérov a technikov rádioklubu Vrútky 100 €, Petangový klub Turiec 100 €, Horolezecký klub Neolit 200 €, Turčianske čriepky 200 €, Združenie Brána Turca 700 €, Slovenský skauting 55. zbor Lišiak Vrútky 200 €, TK Fatra Vrútky 200 €, eRko- HKSD 200 €, Miestny odbor MS Vrútky 400 €, Centrum environmentálnej výchovy Turiec 1 800 €,

SOŠD Martin- Priekopa 250 €, SRRZ pri MŠ Franc. partizánov 400 €, OZ Múdra Sova M. R. Štefánika 1000 €, OZ Letom svetom Vrútky 1000 €, Slovenský zväz zdrav. postihnutých I. Vrútky 550 €, Slovenský zväz zdrav. postihnutých II. Vrútky 550 €, Jednota dôchodcov Slovenska Vrútky 550 €, Žena v tiesni, OZ 100 €, Dom nádeje, o. z., 750 €. **Autor: (vt)**

Vrútky sa v 1. kole play-off stretnú s Nitrou, Martin s LG Bratislava

Kometa sa v play-off bude spoliehať na výkony brankára Mateja Bolibrucha. Foto: chir

V záverečnom 22. kole (30. marca) základnej časti Slovenskej hokejbalovej extraligy (SHbE) si favoriti nenechali brnkat' po nose. Úspešní boli aj obaja turčianski zástupcovia.

Kometa Vrútky vyhrala na svojom ihrisku nad Jokeritom Petržalka 4:1 (týmto víťazstvom obhajca trofeje potvrdil 6. miesto po základnej časti). S kapitánskym céčkom sa po prvý raz predstavil Michal Fillo: „Tréner urobil túto zmenu a ja som to akceptoval. Sme obhajcom trofeje, ale toto moc neriešime, nechceme sa dostať pod psychický tlak. Každý súper bude vo vyradovacej časti ešte nebezpečnejší ako v tej základnej.

zradné. Domáce prostredie môže byť kľúčovým faktorom. Ak vyhráme prvé dva zápasy na svojom ihrisku, budeme na koni. Myslím si, že hráči LG budú pozorne brániť našich strelcov, ale napriek tomu, verím, že budeme úspešní. Som rád, že sa do nášho tímu po skončení hokejových povinností v Detve zapojil aj môj brat Michal, ktorý nám môže pomôcť. Prínosom je tiež ďalší hokejista Fero Poliaček (HK Martin).“

Štvrt'finálové dvojice play-off SHbE (hrá sa na tri víťazstvá v dňoch 6., 7, 13. apríla, prípadne 14. a 20. apríla): Skalica (1.) vs. Svidník (8.), ŠKB Martin (2.) vs. LG Bratislava (7.), Nitra (3.) vs. Kometa Vrútky (6.), Pov. Bystrica (4.) vs. Pruské (5.).

Pólisti chcú vyťažiť z turnaja v Košiciach maximum

Počas prvého aprílového vikendu sa v Košiciach uskutoční 2. kolo druhej ligy vo vodnom póle mužov, na ktorom nebudú chýbať ani hráči PVK Vrútky.

Vrútočania na prvom turnaji v Novákoch dosiahli jedno víťazstvo a zaznamenali dve prehry. V 2. kole chcú byť úspešnejší. „Opäť nás preveria tímy Piraňa SC Topoľčany, KVP Kúpele Piešťany a Olympia Košice, ktoré sú s plným počtom bodom zatiaľ na čele súťaže. Úvodné kolo bolo veľmi vyrovnané a aj teraz očakávam dramatické zápasy od prvej do poslednej minúty. Žiadne družstvo ani na chvíľu nemôže

poľaviť v koncentrácii, lebo súper to hneď využije. Na prvom turnaji sme sa presvedčili o tom, že v druhej lige, ktorá je nielen vyrovnaná, ale aj zaujímavá, dokážeme konkurovať každému protivníkovi. Na košickom podujatí sa vynasnažíme získať čo najviac bodov a do každého duelu pôjdeme s ambíciou zvíťaziť. Po absolvovaní všetkých štyroch turnajov (ten predposledný sa uskutoční v máji v Topoľčanoch a záverečný v júni v Piešťanoch) chceme skončiť na prvom alebo druhom mieste, aby sme si vybojovali právo postupu do extraligy. To je náš cieľ,“ zdôraznil predseda, tréner a hráč PVK Vrútky v jednej osobe Dušan Kucharik.

Sokolíci na tatami opäť s výbornými výsledkami

Pretekári Judo Clubu Sokol Vrútky sa v marci zúčastnili troch podujatí – 2. kola olympiády v džude pre oblasť Sever v Martine, Veľkej ceny Pezinka a 3. kola olympiády v džude pre oblasť Sever v Kys. N. Meste.

Na martinskom turnaji (9. marca) celkovo štartovalo 191 džudistov, z toho bolo 12 borcov z vrútockého klubu. Vydarený debut na tomto turnaji absolvovali najmladší Oliver Kohár a Tomáš Panáček. Vo svojich hmotnostných kategóriách zvíťazili Sophia Ševčíková, Jakub Ursíny, Patrik Fedor a Matúš Vozár. Na 2. pozícii skončili Sandra Ševčíková a Vanesa Ondráčková. Tretí boli Bianka Moravčíková, Tomáš Panáček, Tomáš Marček a Simon Pikla. Na 4. mieste klasifikovali Olivera Kohára a na 5. priečke sa umiestnil Dominik Oravec. Potom sa vrútockí sokolíci predstavili

na Grand Prix Pezinok (23. marca) s celkovou účasťou 800 džudistov. Z víťazstva sa tešili Sophia Ševčíková, Patrik Fedor a Matúš Vozár, tretí bol Jakub Ursíny štvrtá skončila Sandra Ševčíková. Ostatní, Veronika Uhrínová, Tomáš Marček, Tomáš Panáček, Vanesa Ondráčková, Marek Bražina sa napriek snahe neumiestnili na hodnotených priečkach. Napokon 11 sokolíkov štartovalo 30. marca na 42. ročníku 3. kola olympiády v džude pre oblasť Sever v Kys. N. Meste, kde súťažilo 207 pretekárov. Z vrútockého klubu zvíťazili Sophia Ševčíková, Patrik Fedor a Matúš Vozár. Druhí skončili Jakub Ursíny, Bianka Moravčíková, Marek Bražina, Vanesa Ondráčková. Bronz získali Sandra Ševčíková, Tomáš Panáček a Tomáš Marček. Štvrtá bola Veronika Uhrínová.

Stranu pripravil: Lubomír Chochula

Lýdia Moricová, riaditeľka Kultúrnej scény: Bolo to nedorozumenie, KS funguje

Na zastupiteľstve 28. marca ste na kritiku a otázky na Kultúrnu scénu reagovali len „Bez slov“. S odstupom času je zrejme, že ide o problematiku, ktorá si zaslúži vysvetlenie, najmä pre divákov televízie, ktorí zo záznamu nemajú dost informácií.

Celé je to nedorozumenie. V prvom rade, mňa ako ženy sa dotkol ten spôsob ... Skoro všetky informácie, ktoré odo mňa poslanci požadovali, dostali v prílohách správy. Žiadne ďalšie pri skoršom prerokovaní v komisiách a mestskej rade neboli. Stačilo ich doručiť včas a mohla som ich prezentovať pri predkladaní správy. Potom, narýchlo, sa niektoré veci nedajú zodpovedať bez podkladov.

Mrzí ma, že diskusia vyznela, akoby sme v Kultúrnej scéne nerobili nič, alebo že sme v porovnaní s predchádzajúcou organizáciou urobili málo, lebo oni robili za rok 149 podujatí, kým my 39. No podstatou je, že ide o porovnanie neporovnateľného – ide o rôzne

subjekty. To Centrum kultúry, ktoré urobilo 149 „podujatí“, je nezisková organizácia a Kultúrna scéna je celkom iný typ organizácie, ktorej poslaním je niečo celkom iné. Centrum kultúry, n.o., organizovalo vo vlastných priestoroch prevažne premietanie filmov a malé koncerty s priemernou návštevnosťou 30-50 návštevníkov, kde sa vyberalo vstupné, to je tých 149 „podujatí“. Pred rokom 2017 mali tieto dve organizácie toho istého riaditeľa a aj v správach uvádzali súhrn podujatí oboch.

V r. 2017 menovalo mesto za riaditeľku Kultúrnej scény mňa. Kultúrna scéna je príspevková organizácia a od r. 2017 organizovala predovšetkým tradičné podujatia – Veľká noc, Kultúrne leto, Svätomartinské hody, Mikuláš a Vianočné trhy, a to v meste, na námestiach a v mestských častiach.

My nemáme vlastné priestory. Na našich podujatiach nevyberáme vstupné, a tak nemôžeme spočítať návštevnosť, ale

pohybovala sa v podstate vždy v stovkách a dokumentovali sme ju fotografiami. Počet našich tradičných podujatí bol vlni vyšší než pred rokmi, plán na rok 2018 sme splnili. V minulosti sa organizoval Priekopský deň, neskôr sme začali robiť podobné podujatia aj v ďalších mestských častiach – Záturčiansky deň, Košútsky deň a viacero podujatí aj na Severe. Aj komisia kultúry konštatovala progres a spokojnosť. Napokon, aj poslanci na zastupiteľstve priebežne hodnotili našu činnosť a hospodárenie a vzhľadom na výborné výsledky nám postupne počas celého roka zvyšovali rozpočet.

Je pravda, čo je škoda, že tento prehľad chýbal v mojej správe. Ale bol súčasťou digitálnej prílohy, ktorú dostali poslanci spolu s so správou, a bol súčasťou fotoknihy. Plánujeme robiť všetky podujatia, ale závisí to od rozpočtu – zatiaľ nám rozpočet nestačí na celý rozsah činnosti a niektoré podujatia sa tak organizujú ťažko, lebo ich treba pripravovať rok-dva dopredu. (mk)

PRENESTE STAROSTI NA NÁS

Využite výhody komplexných služieb od jedného dodávateľa a ušetríte. Sme tu pre vás.

ODBREMENÍME VÁS OD PROBLÉMOV

- Sťažujú sa ľudia vo Vašom paneláku na nedokurovanie miestností alebo pískajúce radiátory?
- Je Váš zdroj tepla na hranici životnosti? Potrebuje rekonštrukciu?
- Máte problém zabezpečiť obsluhu Vašej plynovej kotolne alebo odovzdávacej stanice tepla?

VYBERTE SI Z NAŠICH SLUŽIEB

- Hydraulické vyregulovanie ÚK a TÚV
- Rekonštrukcie plynových kotolní a odovzdávacích staníc tepla
- Obsluha a havarijná služba technického zariadenia
- Výmena ležatých a stupačkových rozvodov

STEFE Martin, a. s., Východná 14, 036 01 Martin
juraj.jurcik@stefe.sk | Mob.: +421 918 733 756 | Tel.: 043/3220 412

www.stefe.sk